

Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasikventimas dėl katalikų spaudos susitvirtinimo bus malonės Dievui ir paties Bažnyčiai, ir žmonėms naudingas, negu pirkimas bažnytinio indy ir net negu bažnytinės apeigos. Pažinti to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atstatytų Katalikų Bažnyčios rimtą ir pajėgumą. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skatinti tai savo didžiausiu uždavimu.

Vyskupas Killan.

Organas Amerikos Lietuvių
Bymo Katalikų Bendrijos
Juocono Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
UTARNINKAIS, KETTERGAIŠ IR
SUBATOMIS.
Metams \$4.00
Užrašyti metams \$5.00
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 117.

SUBATA, SPALIŲ 20 D., 1923.

Kaina 5 centai.

Darbas ir koperacija

KOOPERACIJOS NENU- KENTĖJO.

Karo metu Danija labai pasipelnė. Labiausia pasipelnė žiroma, kapitalistai. Pralobėliai tikėjosi dar didesnių pralobimų ir didelių prisirengimų dar prieš prekybos su Rusija. Didelės tam išlaidos padaryta, o prekybos su Rusija nei šandie nėra. Del šito didžiulės kapitalistinės firmos sprogo.

Skaitlingos Danijos kooperacijos nedarė tokių pelnų, nesiekė didelių pelnų, užtat jos ir sveikos išliko. Kooperatyvė urminė sąjunga stovi ant tvirtų pamatų ir yra tvirtiausia Danijos finansinė įstaiga. 1922 m. toji sąjunga apyvartos turėjo 123,400,000 kronų. Iš to pelno buvo 6,200,000 kronų.

Prie Sąjungos priglū 1,800 kooperatyvų dr-jų.

Naujai susiorganizavusios kooperatyvės dr-jos yra čėverkyk dirbtuvė, garbarnė, medinių kurpių dirbtuvė ir baltų dirbtuvė.

Svarbiausia kooperatyvų įstaiga Danijoje yra tai bankas su šakomis įvairiuose miestuose.

KOOPERACIJOS LATVIJOJ.

Latvijos kooperacijos yra tikra Latvijos galybė. Tai šalis turi 24,400 ketvirtininių maičių su 1,500,000 gyventojų, o užregistruotų kooperacijų sausio m. 1922 m. turėjo 1,428. Ne mažai yra ir neregistruotų kooperacijų. Per 1922 metus naujų kooperacijų įsistatė 663. To del iš viso užregistruotų kooperacijų Latvijoje yra 2,091.

Tos kooperacijos turi 563 vartotojų krautuves, 171 kredito draugiją, 122 apdraudus dr-jas. Vartotojų dr-jų krautuvės taip galingos, kad jos nustato kainas.

DARBININKŲ SKAICIUS

Pagal Amerikos Darbo Federacijos apokavimų uždarbiaujančių moterų 1910 m. buvo 8,075,772, o 1920 m. jų buvo 8,549,511.

KAIP AUGO INEIGOS.

Amerikos Darbo Federacijos įplaukos 1893 m. buvo \$690 per metus. 1893 m. Federacija įplaukų turėjo \$20,802, 1903 m. įplaukų turėjo \$247,000. Gi nuo perėjo iki šių metų suvažiavimo įplaukų turėjo \$687,880.

KIEK ŽUVO.

New York. — Pagal gautų iš Tokijos, Japonijos sostinės, žinių per žemės drebėjimą žuvo du katalikų kunigai ir devynios seserys. Kadangi sostinėje buvo svarbiausias mišijų punktas, tai nuostoliai nedideli. Tačiau medžiaginiai nuostoliai, tai dideli, likusieji misijonieriai atsidūrė varge.

PRIEŠ RADIKALIZMĄ.

PORTLAND, Ore. — Darbo sekretorius Davis pagyrė Amerikos Darbo Federacijos suvažiavimą už nusistatymą prieš radikalizmo ir prieš naujos politinės obalsius. Jisai murodė, kad meta Europoj, kur radikalizmas iškėlė galvą, kur krykštaija ir veikia visokių socijų ir ekonominių surėdymų piršliai ir jų vykintojai. Nurodė, kad ten šalis viena po kitai patenką po diktatorių padu ir milijonai alkanų bedarbių vaikiojasi po gatves. To liau sekretorius sakė:

“Amerikos amatinių unių judėjimas užsipelno amžiną pagyrimą už susilaikymą nuo klaidingų Europos obalsų ir judėjimų. Amerikos darbininkų unių dėka šioje šalyje negalėjo tokie judėjimai užsimesti. Čionai darbininkų reikalaujama, darbų užtektinai ir algos geros. Čionai darbininkai ima dalyvauti ir valdžioje. Labiau ir labiau mes prieiname prie įsitikinimo, kad interesai darbininkų ir darbavųjų yra susipynę ir kad abiejų pusų susipratimas eina abiejų pusų naudai. Mes iš visų pajėgų privalome eiti prie taikaus išrišimo pramoninių ginčų vietoj griebtis spėkos.”

Apie pašalinimą Amerikoje valkų darbo sekretorius sakė: “Pragaištingas piktas—valkų darbas turi būti pašalintas iš Amerikos pramonės. Milijonai valkų turi būti išlupiti iš bosų globos. Amerikos darbininkai neprivalo konkuruoti su savo valkais.”

KIEK SUAUKAVO.

Amerikos Darbo Federacija agitacijos reikalams renka aukas. Nuo perėjo Federacijos suvažiavimo iki šių metų suvažiavimo tokių aukų įplaukė \$5,742.43. Tos aukos ejo nuo asmenų, o nuo unių įplaukė \$7,221.74. Propagandai už kooperaciją, Rochdale'o principais paremtą, įplaukė \$4,324.38. Politinei nepartinei agitacijai vesti aukų įplaukė \$4,928.33.

DARBININKŲ REIKALAIŠ SUVAŽIAVIMAS.

GENEVA. — Šią savaitę atsidarė 5-tas tarptautinis darbininkų suvažiavimas. Suvažiavimas, užsiminė apie Sudienytas Valstijas. Pastarodė, kad Amerikoje veikia 48 pusiau nepriklausomų valstijų, kurių le gislaštros leidžia visokius įstatymus ir leidžia darbininkų įstatymų. Suvažiavimas svarstys inėjimus nuo 55 tautų darbininkų organizacijų.

MOBILIZACIJA RUSIJOJ

UZSTOS VOKIETIJA.

MASKVA. — Rusijoje prasi-dėjo mobilizacija. Pašaukė kariuomenės vaikus 1898, 1899 ir 1900. Šitas karinių jėgų didinimas daromas ne be reikalo. Spėjama, kad galų gale Rusija užsistotų už Vokietiją. Todel rodo, kad tą galėtų padaryti. Rusijos laikraščiai rašo, kad revoliucija Vokietijoje neišvengtina.

SVARBIAUSIA PRAKALBA.

CHICAGO, Ill. — Buvusis Anglijos premieras Lloyd George pasakė svarbiausią prakalbą Amerikoje. Joje kalbėjo apie padėtį Europoj. Nurodė, kad Europa yra it sveikstas ligonis. Bet ligonio pasveikimas gali būti sutrukdymas pašalinėmis komplikacijomis. Europos kaipo ligonio komplikacijos bus Rusijos revoliucija. Bet jo nuomone Rusija jau nėra Europos atsigavimo kliūtis. Svarbiausia Europos pasveikimo kliūtis, Lloyd George'o nuomone yra Francija, kuri užsipyre Vokietiją pasmaugti. Pri-pažino, kad Vokietija turi užmokėti reparacijas pagal išgalę, bet ją smaugti yra kenkti visam pasauliui.

SAUSŲJŲ KANDIDATAS.

LOS ANGELES, Cal. — Henry Ford kaip sausųjų Lygos pirmininkas skelbia gal bus kandidatu į prezidentus nuo tos organizacijos.

DAKTARŲ STREIKAS.

LONDON. — Anglijos daktarai rengiasi streikuoti nuo sausio 1 d. Tą darys, jei bus verčiami numušti atlyginimus už jų patarnavimus.

VAGYSTĖ.

FREEPORT, Ill. — Būrys banditų išsprogdino du paštininkus, apvogė tris krautuves ir automobiliję pabėgo. Grobio gavė artį \$1000.

SUZEIDĖ DEVYNIOLIKA ŽMONIŲ.

HARRISBURG, Pa. — Du pasierieriniai traukinių “pasibūčiavo” ir to pasekmė buvo ta, kad 19 žmonių sužeista. Tas atsitiko dėl miglos.

ŽUVO DEVYNI.

FAIRLAND, Ind. — Traukinys suvažinėjo automobilių kurlaine buvo deryni žmonės. Visi žmonės žuvo. Automobilus palengva važiuo per geležinkelį ir nei vienas nepatvirtino atlekiančio traukinio.

STEBĖJOSI TURTU.

CHAPLEAU, Ont. — Anglijos karo laivų premieras Lloyd George pervažiavęs per Kanadą, kur retai tėra žmonių atsistebėti negalėjo gamtos grožiu ir krašto turtais. Sustojo ties Superioro ežeru ir pasistatė po ūkininkus, kur namai senovišku būdu statomi. Pasitiktai jo buvo ir indijonai. Apie gamtos grožybes jis tarė:

“Yra tai išlyginant žjimas per begalinę dailės galeriją pirmos klasės artistų paveikslais išpuošta. Aš negaliu suprasti, kodėl Europoj turėtų būti tiek susikimšimo ir bedarbių, kuomet čia tiek vietos ir tiek turtų.”

SUBYTINO ROCKEFELLERI.

NEW YORK. — Talskos ant asmeninio turto parodė, kad visi nežinomas žmogus subytino milijonierių Rockefelleri. Tas naujas turto turėtojas yra Eli Joseph. Jisai pirkliu seną geležinį. Jis tituluojamas kaip “dealer in scrap iron.” Jis asmeniško turto beturis \$3,000,000. Jo turtas kyla šuoliais.

PIRMAS LAIVAS.

MASKVA. — Į Petrogradą atplaukė pirmas Francijos laivas po revoliucijos laiko. At-vežė aeroplaną.

SVEČIUOSE.

VASINGTONAS, spalio 16 d., 1923 m. (L. I. B.). P-ni Vinikienė, e. Lietuvos Atstovo p. Viniko žmona, vakar spalio 15 d., viešėjo Baltajame Name pas S. V. Prezidento žmoną, poną Coolidge. Priėmimas buvo oficialis su atitinkamu valstybiniu formalumu. Sukviesti viešnių skaitlig, apie dvidešimtis asmenų, sudarė iš išimtinai Vasingtone esančių ambasadorių, ministrų ir charge d'affaires žmones.

NUSKENDO.

DETROIT, Mich. — Iš Kanados norėta išmugelti garlaivėliu penki žmonės. Del miglos garlaivėlis nuskeno o imigrantai prigėrė.

NUKRITO NUO AUGSTY- BIŲ.

NEW YORK. — Išaišaidė, 50 metų amžiaus, turtingas bovelinis biznjerius, iškrito pro langą nuo aštunto aukšto. Jisai sėdėdamas ant lango, atvešiojo ir paslydęs krito žemėn. Senis labai sužeistas, bet pagyja.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

ALEKSOTO VARGAI.

Marijonė Grybansko iniciatyva, Aleksote susitvėre. Naujų savininkų Draugija, pradėjusi veikti nuo š. m. liepos mėn. 21 d.

Pirmas organizacinis tos Draugijos klausimas buvo iškeltas dar š. m. vasario 4 d. ir standien Draugija turi jau apie 150 narių.

Draugijos tikslas — gerinti ir ginti Aleksoto namų savininkų ekonominius ir asmeniškus reikalus.

Aleksotas neturįs nė vieno šulinio, todėl Draugija stengiantis aprūpinti gyventojus tyru vandeniu. Be to čia nėra nė vieno miliejininko todėl Draugija raštų jau prašusi Piličių Apsaugos Departamentą, kad čia įsteigtų miliejos punktą.

Ir reikia stebėtis, kaip Aleksotas iki šiam laikui galėjo apsieiti be miliejos, nors žmonių judėjimas yra ne mažas, be to, yra ir smuklių, o kur yra smuklių ten yra ir ramybės ardytojų.

IŠ VILNIAUS.

Rugsėjo 9 d. Vilniuje įvyko didelis mitingas tena “Lentijos politinė ir ūkio padėtis.” Atstovas Moraczewski įrodinėjo ūkio santykius ir brangenybės priežastis, o taip pat analavo dabartinės valdžios darbus. (Gausinga minia reišė ovacijas P. P. S. ir atstovui Moraczewskui. Mitingas užbaigė atstovas Plavskis, ragindamas organizuotis ir P. P. S. partiją ir bendrai veikti prieš reakciją, kad valdžios partijos skaitytųsi su tikrais valstybės interesais ir plačios visuomenės reikalavimais.

KLAIPĖDA. Rugsėjo 20 d. buvo galvių ir arklių turgas. Buvo sugabenta apie 80 karvių ir bulių ir keletas ožkų. Praroma už karvės 300-500 lt., už ožkas — 50-80 lt. Arklių buvo apie 60. Už arklius buvo prašoma už gerus 1,000-2,000 lt., už prastesnius 600-900 lt.

KLAIPĖDA. “Laių judėjimė Operos solistai ir solistės mas Klaipėdos uoste rugpjūčio.

mėn. Atplaukė viso 116 laivų su keleiviais, malkomis, angliais, cementu, trąšomis, spirtu, kalkėmis, gyvuliais, druska, javais, žibalu. Išplaukė taip pat 116 su keleiviais: javais, malkomis, celuloza, gyvuliais, spiritu geležimi. Atplaukusių į uostą garlaivių tarpe buvo 44 keleiviniai ir 129 prekybiniai, 49 būriniai ir 10 motorinių laivų. Bendrai imant judėjimas didesnis, negu liepos mėnesį. Sulyg valstybinio laivų skaičiaus taip atrode: Vokietijos 141, Klaipėdos Krašto 33, Švedijos 20, Latvijos 3, Estijos 3, Prancūzijos 2, Belgijos 2, Anglijos 1, Danijos 1, Pirmie 1.

KLAIPĖDA. “Valdžios žinių” 99 Nr. (iš 18. IX. š. m.) tarp kitko yra įdėtas “Krašto Prezidento paskelbimas, kad visi krašto valdininkai, nes sugalgi Autonomija pastarieji yra tiesioginėje krašto Direktoijos šioje, įvairiais reikalais i Aukštąjį Įgalioinį Kreiptis tik per krašto Direktoriją.

KLAIPĖDA. Vietos didelių laivų savininkai skundžiasi, jog laivinkystei plėstis esą labai trukdo mūsų konsulatų didesniuose uostuose stoka ir nėra kas apgina Klaipėdos Krašto tuose uostuose laivus, bet jiems padeda. Klaipėdos kraštui esant Prancūzų okupuotam, Klaipėdos laivus atstovaudavo Prancūzų konsulatui. Dabartinio metu tos galimybės nėra.

Nusišovė. Rugsėjo 21 d. apie 14 valandą. Jukabėno restorane, Laisvės Aleja Nr. 66, nusišovė pil. Dažanskas, gyv. Neumano kranto g. Nr. 3. Nusišovimo priežastis neaiškinama; lavonas nugabentas Kaimo miesto ligoninė. Daromas tyrimas.

Koncertas. Gailastingųjų Sersų Sąjunga, š. m. spalio mėn. 6 d. Rotušės salėj ruošia koncertą Sąjungos naudai.

Pakviesti dalyvauti žymesni Operos solistai ir solistės. (“Lietuva”)

KATALIKŲ PASAULIS

CHESTERTON—ORATO- RIUS.

“Etudes” rašo apie pastarąjį anglų katalikų kongresą Birmingham'e, kame nesenai priėmęs katalikybę garsus rašytojas Chesterton pasakęs labai įspūdingą kalbą.

G. K. Chesterton esąs diktokas žmogus, sunkus, didelė apšvitinė galva, ilgas palaidais plaukais ant sprando nukabūsiais. Veido išraiška esanti risti ir gili. Iš pradžių pradedė kalbėti lig ir be pasiryžimo, bet greit jo abejingumas pavirtęs į jautrų drebėjimą, nuoširdų ir permantį įsitikinimą. “Dvi minutės—ir visa auditorija vibruoja kartu su juom,” rašo “Etudes.” Toliau oratorius tęsia: “Vidutinis ir moderniškas anglas neturi persėkiojančios dvasios. Bet kai dalykas eina apie Katalikų Bažnyčią, jis nuoširdžiai ir naiviai tiki kvailiausiais dalykais ir ignoruoja elementares tiesas.” Paskiau padavęs daugelį trumpų, tipingų ir net juokingų to ignoracijos pavyzdžių. Kalba buvusi pilna optimizmo, deganti tikėjimo ir meilės Romos Bažnyčiai. Ši rašytojo kalba esanti rinkiny išsireiškimų, aforizmų, paradokso, citatų ir juoko žodžių.

“Etudes” laigia savo pastabą šitaip: “Sąlygtume, jog nėra nei vienos idėjos, bet taipgi galima būtų pasakyti kad ten (jo kalboj) yra jų dešimtys.”

ATSIUNTĖ PALAIMINIMĄ.

Washington. — Katalikų moterų visuotina Taryba, laikanti savo trečią suvažiavimą gavo šventojo Tėvo palaiminimą.

IŠGELBĖJO MISIJONIERIAUS.

Sanghai. — Činijos banditai buvo pagrobė keletą misijonierių. Už juos reikalavo didelio išpirkimo. Tačiau policijai pavyko misijonierius išgelbėti.

KATALIKŲ SUVAŽIA- VIMAS.

Chicago, Ill. — Spalio 21 d. atsidarys katalikų alumnų (baigusiu augstus mokslus) suvažiavimas.

KATALIKYSTĖ ČINIJON

Činijos respublikoj katalikų diecezijų yra 55, vyskupų ir kunigų 1472, kunigų chniečių 998, šviesiškių katalikų 2,056,338. Iš viso gyventojų Činijoje yra arti 400,000,000. To del vienas kunigas tarnauja 832 katalikams ir jaut atseina atversti 145,000 pagonų.

RETAS REIKALAS.

Washington. — Kongreso knygyne tarp 300,000 knygų, yra šventraštis ranka parašytas vienuolio šventiklume ančiune. Reikalas tebėra patikslinamas stovyje. Turi 1,000 puslapių. Patikslinti negali susilyginti jo kiti šią laikų leidimus. Kiekvienai raidėi aiškiai ir dailiai parašyta.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS!

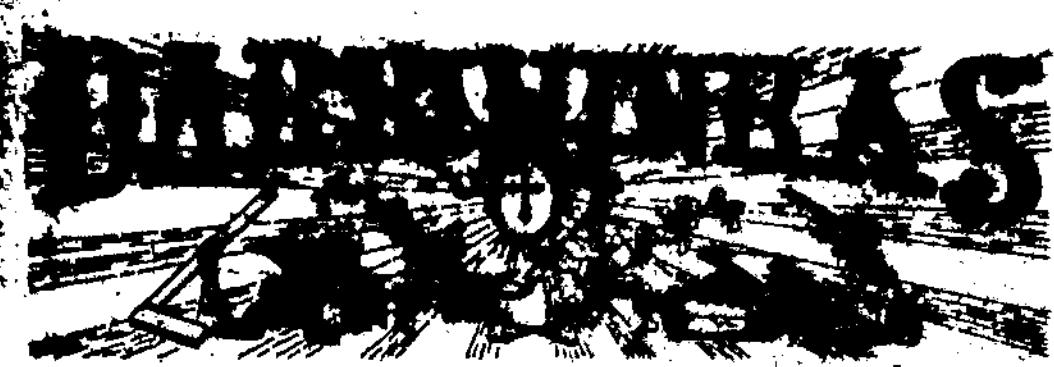
ŠVENTAS RAŠTAS NAUJOJO ĮSTATYMO

Gražiais Atparais Tikrai Vienas Doleris

“DARBININKAS”

366 West Broadway

So. Boston, Mass.

(THE WORKER)

Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY
by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$4.50
Boston and suburbs	\$5.50
Foreign countries yearly	\$5.50

Antisemitizmas, fašizmas ir šauliai

Šiame savaitinio savaitinio „Darbininkas“ leidinio numerio 158-me numeryje „D-kan“, kad ir mūsų skaitytojai su juo susipažintų:

„Pastarųjų dienų gyvenimas šioje sekančioje svarbesniuose reikiškiniuose atspindinčiuose lietuvių ir žydų santykiuose nepriklausomoje Lietuvoje.“

„Nežinomas žydų tautybės žmogūdas dienos metu nušovė lietuvių studentą Aleksą Kanne.“

„Kelios dienos praeities žydaičiai emasi mityti viešose vietose žydiškai atspindinčiuose atspindinčiuose su lietuvišku parašu: Lietuvos komunistų partija.“

„Tais atsitikimais kviečiama nuversti nepakankamą Lietuvos vyriausybę, suardyti brolių tvarką ir įvesti Lietuvoje bolševikišką raišį.“

„Prasidėjus tokiame žydų puolimui visais frontais, būtent ir su proklamacijomis ir su revoliucijomis, Lietuvos visuomenė pasiliko visai rami. Tas pafoodas, kad nei žydų proklamacijos, nei jų revoliuciniai nepajėgia įvyti baimės suaugusiems, rimtiems lietuviams.“

„Tik jaunuomenė, kuri paprastai yra bailesnė ir linkusi manyti pavojų tenai, kur jo visai nėra, griebiasi apsigynimo priemonių.“

„Kauno fašistai, —sako, ne vyresni 15 metų mokiniai— išleido smarkų atsisveikinimą, ragindami tautiečius kovoti su Lietuvos piktadariais žydais, o tiki pat fašistai! Šiauliuose išmūzino žydų parašus į gatvę.“

„Rodosi, kad visa kova, visas antisemitizmas ir fašizmas tuomi ir bus išsimegęs.“

„Nevirtę apie tai daugiau nei kalbėti, neigiant Lietuvos žydai ir Lietuvos fašistai! Daugiau reikiškiniuose, jeigu Lietuvos žydai didelis reikiškimas, kaip tai jie stengiasi padaryti.“

„Žydai, ir tai rimčiausieji jų darbuotojai, šauktie šaukia tiek savoje, tiek užsieniu spaudoje apie neręžtus žydų persekiojimus, kurie dabar esą prasidėję Lietuvoje. (Ii fašistai, norėdami Lietuvos saugumą išpūsti, šaukia šaukia, būk juos remiantis Lietuvos šaulių sąjunga, tokie garbingi žydai“ žydus prieš sturbeles ir skriaudikus verčia.“

„Si aplinkybė verčia mus pasisakyti, kad Lietuvos šauliai smerkia tiek vieną, tiek ir antrą pusę.“

„Jeigu Lietuvos žydai tyli ir nepasmerkia mūsų reikiškiniuose, kaipi bolševikų atsisveikinimų skleidinys ir puolimas mūsų visuomenės narių revoliucijai, tai reikiška, kad jie visais tiems puolimams priitaria.“

„Kas pradeda akciją, tas būtinai išsaulia ir reakciją, todėl žydams nėra prieštaisyti šaukti, kai prieš revoliucinius žydus išdygsta fašistai su smalsu kibiru ir teptuku rankose. Tik tai abiem susirėmimais karžygių pusėm reikiškiniuose saugoti paprastai, stoji kautynių etika. Žydams reikiškiniuose užtaisi pasisakyti, kad jie yra bolševikų provokatoriai ir kenčia už tai, kad žydų tauta priima visus bolševikų nuopelnus Lietuvoje, gi fašistams pripažinti, kad jie kovoja savo iniciatyva ir savomis pajėgomis.“

„Tuomet viskas eina taip, kaip buvo Italijoje—komunistai imti su fašistais, o visi kiti patiečiai likusi ramybėje. O dabar, kai viena ir antra pusė stengiasi nuodinti, būk kova einanti tarp žydų ir lietuvių, tai tas neatitinka tikrovės. Žydams tas neužpelnitai padidina garbę, o fašistams perneša mažiau jų nuopelnus.“

„Kai dėl šaulių, tai abiem susiklostymais pusėm patartina partitina palikti ramybėje. Šauliai turi daug daugiau ir daug rimtesnio darbo, kaip rami. Kovą su žydų iškalomis. Tiek yra abiem pusėm pasakyti, kad jeigu, saugok Viešpatie, šitą žydišką-fašistų konfliktą įsimaitys šauliai, tai jau bus bloga. Tiek žydams, tiek fašistams teks uždėti milijonus nuodavoje. Šauliai neužgasta lapelį, kiek Lietuvos komunistų partijos, tiek ir fašistų vykdymo komiteto, išleistu. O ką jau čia bekalbėti apie revoliucijai, smalsu kibirus ir kiti mūsų ginklus.“

„Kas pakelia kardą, tas nuo kardo ir žūsta.“

„Nekelkite mūšinio žydišką-fašistų kardo prieš Lietuvos šaulius. Čia del kovos pasakojimų net vienas, nei antrai pusėj abejotai neteks. Šauliai apsidurs tiek su komunistais, tiek su fašistais, tiek su visais kaisiais tvarkos nutytojais.“

Is savo pusės, paliečiamis čia klansimais štai kėdar galėsim pridurti:

ANTISEMITIZMO

Lietuvoje kaip ir nėra. Yra tik pavienių nekultūringų asmenų, kurie kartais leidžia prieš žydus atsisveikinimus arba užtepioja jų krantūvius žydiškais parašais. Ir vienas ir kitas jų užteptą tikrą patriotiškumą netarnauja, o tik liūdyja, kad ir Lietuvoje pradeda rasti siurspročių fanatikų, kurių darbai nei vienai tautai garbės nedaro. Peikiamie Amerikos anglistorių ne-

Ko-operacijos keliu

3. SUSTIPRINKIME SAVO BIZNĮ.

Jeigu per 8 metus L. D. S. tik kokius 8 tūkstančius te-
užvarė, ir jeigu ant jos 50
tūkstančių turto dar yra su-
viršum 40 tūkstančių skolos
— tai tam buvo visa elie prie-
žastis, kurios paaiškėjo sei-
muose, iš dalies ir laikraš-
tyje. Tad jų čia nebegvil-
densime. Pasitenkinkime tik
išreiškimu apgalvestavimo,
kad savo laiku, kada žmo-
nės tiek buvo miltis prie-
“Darbininko” ir L. D. S. —
kad mums nepasisekė turėti
tinkamą pralavintų vedėjų.
daug būtinų žvilgsnių
laug būtinų nuveikti, negu
ligisil buvo nuveikti.

Tediau mūsų organizacijos
nariai ir rėmėjai, nors kar-
nais gal ir buvo užti, bet
vis viena nenustoję “Darbi-
ninko” mylėje. Jie laukia
iš centro naujes dvasios, natū-
ros tvarkos. Ir jie pasirū-
ya svarbiame reikale dar
mūsų iš vien surūmė, kad
mūsų tvirtovę padariusi tik
rai galtinga.

kultūringumą, peiksime ir lietuviškus neva “fašistus.” Nėra
abejonės, kad žymiausi Lietuvos bolševikų elementų sudaro žy-
dai, vienok negalima už tai kaltinti visų lietuvių žydų. Vėl-
gi, prievarta patriotizmo jų neprimokinsim. Mokinime pat-
riotizmo laisve ir kultūringumą, tai jei mokslas ir ilgiau teis-
bet ką išmokyti—piličiai jau nebeužmėrė. Turėdami visas tes-
ses ir laisvę, Lietuvos žydai vos tik pastebi užmūzintų para-
šų ar nūgrįsta prieš juos kalbant (ar rašant), tuojau pakelia di-
deliasis alasą po visą Europą. Tai bereikalingas reikiškimas
energijos aikrovinas, savo ir kaimynų nervų darkymas. Bet
ką-gi darysi, kad žydai yra pietų rasė, kuri neišsirekus, nei-
sierzėjus negali būti sveikta. Būdami šaltesni, mes privalome
sia gauti taisyklę lietuvių ir žydų riksmo rimtai neimti. Juk
tai natūralus žydų palinkimas, kurio kiti už juos visvien nega-
lės atlikti.

Būkime kantrūs. Tėmykime žydų išmintingą gyvenimą, kurį
laiką jie pabūna mūsų ūgo barometru: mokinimės iš jų pirky-
bos, mokslo ir taupumo. Tada pralenksime daugelį pasaulio
tautų. Gi niekindami juos darytume skriaudą ne vien jiems,
bet ir sau. Reikia pripažinti, kad žydai šiame tarpe yra žy-
miai mokytesni ir gudresni už mus. Todėl ir Lietuvoj mes ne-
įstengiamė su jais lenktinuioti. “Fašistai” ir valio-patriotai
norėtų žydams brūgalį prievojų. Prišti, kad taip sumažins
žydų gydomą ir juos pavojų. Tai dar, mat, “gaspado-
riai” laktoms kiaušius brūzgalius risdami. Bet lai valio-pa-
triotai nepamiršta, kad žmonėms šis receptas visai netinka. Jei
eši rimtas patriotas ir nori lenktinuioti, tai lavin savo kojas
šiameo atveju—smegeni. Lenktinuiote, žydai gyvena miestose,
šiameo negal uždrausti mūsų valdžiai skirti kelis šimtus ar net
tūkstančius kam ir nedidelį mūšį prolektų pašalų lietuvių kai-
mėžėjus vaikams. Tuomet išsijungia ir biednesni ūki-
ninkai džiaugsis ne tik gimnazijų, bet ir universitų mokslu.
Tai tik vienas pavyzdys, o jų gali būti ir daugiau.

FAŠIZMAS

Lietuvoj neišvartamas, nors jo vadai būtų ir vyresni negu 15
metų. Mums trūksta gerų valdininkų, su tinkamu mokslu ir
praktika, nors juos renkame iš visų partijų bei sluoksnių. Tai
is kur-gi fašistai jų iškastų? Fašizmas geras tik ten, kame
demokratija jau išsigimusi, neveikli. Bet ir ten jie turėjo il-
gai rengties, kol prisirengė prie valdžios. Italij fašistai iš-
anksto priėmė rimtus tonus apie kiekvienos ministerijos refor-
mas ir numatė energingus ir priėmė ryžius vyruš toms refor-
moms vykinti. Pas mus-gi, jokia pavienė partija neturi gana
prityrusių mokytojų žmonių, kad galėtų stiegti reformas vykinti.
Ar revoliucija eity iš dešinės, ar iš kairės, vistiek Lietuva
nieko gero iš jos nesulauks. Pirmiaai reikia prasimokinti, kiti
pavyzdinių valstybių (Šveicarijos, Danijos etc.) tvarką gerai
išstudijuoti, o paskiau sau ją pritaikinti ir įvesti.

SAULIŲ NUSISTATYMAS

prieš visus staigius “reformatorius” ne iš to galo, prieš rik-
nius ir anti-valstybinius agitatorius mums labai simpatingas.
Amerikiečiai lietuviui gausiai rėmė šaulius savo aukomis kovo-
se prieš išorinį priešą, remė ir vietoje jų susikirtimuose su ne-
sveiku kavalu Respublikos viduje.

mokėti, (ir tai reikiškiniuose padar-
yti) jei išpildysime, bonų
savininkams duotą prizą,
— tai šia žiemą turime pa-
daryti keliolika tūkstančių
dolerių naujų gatavų pinigų.
Tasai kapitalas gali in-
plaukti tik iš naujai paduo-
dant L. D. K. S. šerų.

Ar įsiai implauks? Tai
prigulės nuo mūsų susiprati-
mo ir vienybės.

Jeigu tik pusė narių paim-
ty kiekvienas tik po du šerų,
ir jeigu visos kuopos ir ap-
skritai paimty kiek šerų iš
savo kaimų— tai reikiškimas
kapitalas suplaukty. Atsi-
ras beabejo tokių, kurie ir
daugiau negu 2 šerų ims.

Ar taip padaryti išmone-
tume? Ne! Bet tvirtą ko-
operacijos centrą jau šia žie-
mą turėtume.

Uosis

MARGUMYNAI

ISPANŲ FAŠIZMAS.

Didima Amerikos laikraščių
korespondentų, laukusių gene-
rolą Primo Rivera, labai pala-
kiaai atsiliepė apie Ispanijos fa-
šistus ir jų vadą. Gen. Rivera
turis simpatijų pas karalių, ka-
talikų dvasiškioje ir darbinin-
kų sluoksniuose. Ispanijos dik-
tatorius tikis į demokratybę ir
manas už pusmečio šaukti nau-
ją parlamentą. Dabar įsiai ma-
nās. pavestti laikurias refor-
mas ir prakeikti žmonių ir val-
džios darbingumą. Šito darbin-
gumo pavyzdį jis pirmas pa-
duodas: einas gulti vėlgi apie
12 val. ir kelias 6 val. ryto ir
tuoj pradėdas savo darbą.

Ekonominėje srityje bene svar-
biausia reforma bus tai irriga-
cija. Kaip jau kartą rašėme,
ispanų ūkis kenčia dėl lietaus
stokos. Jei vanduo iš gausios
mekrinta, tai reikiška, tai reikiška
iš apačios. Mums teko gerėties
Pietų Francijos žemės kultūra,
kame visą vasarą nesti lietaus,
o vienok vynuogės, gėlės ir aly-
vų medžiai duoda smulkiems
ūkiniams visai gerą pelną,
nes upės ir upeliai sumesa savo
vandenis į ūkininkų rezervua-
rus, iš kurių laistomi laukai.
Ta pat darbia ir ispanai. Gen.
Riveros valdžia tam tikslui jau
paskyrė 2 ir pusę milijono dole-
rių. Tai tik pradžia. Irrigacio-
ta Ispanija metintų iki 35 mi-
lijonų žmonių. Tad jei fašistai
įstengytų šį darbą sutvarkyti,
tai tas vienas padarytų jiems
nemaža garbės.

KAUNE

pradėjo eiti savaitinis “Vai-
ras,” p. A. Smetonos redaguja-
jamas. Tai ne be tas “Vai-
ras,” kure prieš karį ir jo
pradžioj. Ans buvo daugiau li-
teratinio pobūdžio, puikios po-
pieros ir gražiai iliustruotas.
Šis-gi “Vairas” labiau atsi-
duoda pažangiečių politiniu sa-
vaitraščiu, kūdas, sumenkes,
pageltes.

Aplink naują “Vairą” susi-
spietę pažangiečių šauliai ir gru-
pės nepartinų rašytojų. Kaip
matyti iš pirmųjų driųj nume-
rių, politinį skonį “Vairui”
priduos tas pats p. Voldemaras,
nuo kurio pažangiečiams jokiū
būdu nepasiseka musikratyti.

FILIPINAI

Filipinų ekonominė pažanga
sulaikoma nuolatinių kivičių
tarp vietos žmonių ir Amerikos
ten nugalėtojų valdytojų. Fi-
lipinai labai reikalauja savos
tautos gubernatoriaus, bet A-
merikos valdžia, tur būt var-
dan “demokratybę” ligisil
dar neduoda tokių vietų filipi-
niečiams. Jeigu 100 procen-
tų patriotai iškelia obalsi “A-
merika amerikiečiams,” tai ar
ne gera būtų dar antrą tokį pu-
balį išskirti: “Filipinai filipi-
niečiams.” Juk nuo daugiau
gerų daiktų turėsim, tuo smals-

nau pasaulį gyventi ir...
net biznį daryt.

KAUNO UNIVERSITAN

ši rudenį įstojo 475 naujų stu-
dentų, kurių tarpe esą tik 20
nuosimėjų žydų. Matyti lietu-
vių kalbos kvotimai jų nuosim-
tį sumažino. Dabar Kauno u-
niversite, rodos, yra virš 1,500
studentų. O tai vis-gi nedaug
palyginus su 5,500 latvių uni-
versite Rigoj.

AUSTRIJA.

Per karą Austrija neteko vi-
šo savo portų (nostų) ir laivų.
Dabar girdime įdomų dalyką:
lietuviams įdomu jį valgyti tur-
sianti savo vėliavą jūrose ir o-
keanuose. Pradžią daras len-
kiškos kilmės žydai p. Bosel,
kurs tam tikslui skiriam \$1,250,
000 dolerių. Jis jau derasi su
Italija dėl pastogės Triesto
uoste. Pradėsias su dviem lai-

vais, kiekvienas po 10,000 to-
nų.

Taip, draugiškai gyvenant
juk nėra prasnieš vandens kai-
mynei pavydėti. Del nostų
taip-gi galima susitarti.

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

Indomiausias ir svarbiau-
sias lietuviškas šių dienų įvy-
kis yra Klaipėdos Krašto su-
stijungimas su Lietuva. Da-
bar visi norėtų pamatyti
kaip išrodo Klaipėdos mies-
tas, kaip sykis “Darbinin-
kas” turi Klaipėdos miesto
Albumą. Skubinkitės išsi-
rašyti. Kaina 50c.

Nodaug teturime.

“DARBININKAS”

366 B'way, S. Boston, Mass.

Pasimaginimai ant United States Lines laivų
Tokie pasimaginimai esti ant laivų President
Roosevelt, President Harding ir kitų.

LITAI! LITAI!

Kiekvienas lietuvis ar lietuvaite tankiai atsimena sa-
vuosius Lietuvoje ir tankiai juos sušelpia pasiūsdami
jiems dovanų—litais.

“Darbininko” raštinėje pastuntimas litais yra daug
parankesnis ir greitesnis negu kur kitur. Taipgi litų kur-
sas yra pigesnis. Taigi ar neverta kreiptis pas “Darbinin-
ką” persiuntime Lietuvon savo giminėms dovanų?

“Darbininkas” perlaiddų perlaiddų jau 5 mėnesiai
kaip tarnauja savo broliams ir piki diel viskas eina kuogier-
iausia. Yra tikimasi, kad ir ateityje kiekvienas darbinin-
kas kreipsis pas savuosius ir gaus teiingiausį visame pa-
tarnavinimą.

Klausdami informacijų ar pinigų kainų visuomet ad-
resuokite:

“DARBININKAS”

366 West Broadway, South Boston, Mass.
ir gausite greitą nuosirdų atsakymą.

SIŪSKITE PINIGUS LIETUVON PER

The Bridgeville Trust Co. Bridgeville, Pa.

NES TEN RASITE TEISINGĄ IR PIGIAUSĮ PATARNAVIMĄ.

Kurie dar neturite jų blankų ir suvis nužemintos
kainos simtūnos, arba kurie norite parsikviest iš
Lietuvos gimtinės, —rašykite tuojau pas juos, o
būsute užganėdinti.

Adresuokite šitaip:

THE BRIDGEVILLE TRUST COMPANY

BRIDGEVILLE, PA.

(Bus dangira)

Kur Mes Einame?

Nustojus karo ginklais žvangėti, visos tautos tvėrėsi kultūrinio darbo, kad užlopius skyles karo baisenybės padarytas. Ypačingai atsizymi progresyviu kultūros darbu mažosios tautos, kaip suomių, estai, latviai. Lietuvoje tokio intensyvaus kultūros darbo nesimato. Tiesa, trys, keturi metai atgal Lietuvos inteligentija buvo užsidedusi tėvynės meilės ugnimi ir pilnų pasižentimu tą tėvynę vesti kultūros keliu. Bet praslinkus kelioms metams entuziazmas išnyko, inteligentija sustingo, tėvynė vėl rengiasi nakvynėn.

Štai simptomai. Mes nusiskundžiame, kad Lietuvoje sustojo tie keliai dienraščio. Mes turime teisę laukti, kad Lietuvoje metas po meto dienraščių skaitlius pasididintų, bet tuo tarpu dalykai virsta antai. Ar dėl to mes pažanga padarėme laikraščio išleidime, palyginus prieškarinį ir dabartinį laikraščio skaitlių, išskyrus keletą žurnalių? Juk gi praverfėję pasirodė, kad mes lietuviai esame jau pribrendę prie savistovio valstybinio darbo. Mes norime kad Lietuvoje esančios mažosios klausytų mūsų parėdymų, kad civilizotas pasaulis užfartų mus prieš leikus, kad mums suteiktų galę dalyvauti pasaulinėje diplomatijoje, kad mums būtų gražintų Vilnių, atiduotų Klaipėdą ir taip toliau. Tuo tarpu 2 milijonų katalikiškos visuomenės neįstengia palaikyti vieno katalikiško dienraščio, atranda, mat, reikalingu uždaryti neapribotam laikui. O mora, o temporal!

Gi Lietuvos oficialus "Lietuva" laikraščiai paaiškino, girdi tikresnės laikraščio susimkimo priežastys esančios šios: netobulas susisiekimas ir penktas laikraščio turinio tonas. Bet kuo yra užduotis prižiūrėti, kad pašto valdininkai sąžiningai pildytų savo pareigas, arba tose vietose, kamie nėra pašto staigos, surasti laikraščio prisistatymo kitoki būda. Nejaugi Lietuvoje visuomenė nebesisiekia su valdžia, o valdžia su visuomene, ar taip visai viens nuo kito nutolo?

Kita priežastis dar šlykštesnė. Būk simus Lietuvoje gimęs. Lietuvoje augęs ir mokslus pabaigęs nebegalintis su savo tėvu susikalbėti. Ka simus kalbės, tėvas nesupranta, jo tėvas reikalauja, simus nesupranta. O žydėlis pūgirdes už kampo, kad tėvas su simu nesutaria kalba, maitis atsisėdė tik laukia, kada ateis ta valanda, kada abu šmukės maitis.

Komediija — bet graudina.

Mes lietuviai vos užgimėme, vos pradėjome rodyti savotiškos gyvasties žymę, ir tūoj pasenome, pradėjome išsigimti.

Apaiji kaip valdžios taip ir plačiosios visuomenės visai apžiojo ir baigė slopinti. Dauguma inteligentiškų Lietuvos spėkų randa sau reikalingu eueriją alkvoli kortons, likeriams ir kitiems gėdams. Tai supran-

tama, kad tokie simeliai nieko neįstengia i laikraščius parašyti, arba ką nors rimtesnio pagalvojus galėtų jie Lietuvos liaudžiai pasidaryti.

Bet eikime arčiau prie laikraščio! Lietuvoje turime apie 2 milijonų katalikiškos visuomenės su 1000 kunigų ir keliolika tūkstančių pasaulinės katalikiškos inteligentijos. Toks žymus žmonių skaitlius vos vieną dieną rašti "Laisvę" turėjo savo aspiracijoms ir idejai platinėti, bet pasirodė, kad ir to vieno jau per daug buvo, mat, visi apsisvietė, ir paskutini apskietos šaltinį uždengė.

Ar mes lietuviai neiname kinų valstybės pėdsakomis; ar mes nesekame rusų tautos pėdsakais? Žingsnis pirmyn — atgal! Kaip negalvok, kaip nesvarstyk, vis vien Lietuvai dar reikalinga geležinė ranka, reikalingas sumanūs ir energingas diktatoriai, kurs trumpame laike iš Lietuvos teslos iškeptų lietuvišką beigelį!

Vaioras.

PRANEŠIMAS

Pilajų Blaivinkų Naujosios Anglijos apskrityje, kurio susirinkimas įvyks 4 d. spalio Maironės parko svetainėje, Worcester, Mass. delegatams žinotina, kad atvažiavus nuo Bostono ir neuorint važiuoti iki pat miesto, tai galima išlipi palei Lake Shore arba White City ir eiti po kairiajai 3 minutes iki Maironės parko. Kurie nori važiuoti į miestą tai reikėti šie kariai: Lake Shore arba Lake View ir Marlboro ir sustoti White City. Iš miesto atvažiavus eiti po tiesiai arba po dešinė o nuo Bostono po kairę. Prie to bus Amerikos ir Lietuvos vėlavos prie Maironės parko vartų. Prieš Lake Shore kelin parką po dešinė nuo kurio pamatysite ežerą, salę ir namą.

Rengimo Komitetas.

SVAREBUS PRANEŠIMAS.

Šiandien turim garbės pranešti. Vyčių New Yorko ir New Jersey kuopoms ir veikėjams, kad apskrityje susirinkimas įvyks 28 d. spalio 1 val. po pietų 27 Davis St., Harrison, N. J. Širdingai meldžiame visų suvažiuoti ant pastidės to laiko. Taipgi kurios kuopos negalėtų formaliai išsiskirti atstovų prisijūti, tai meldžiame atvažiuoti valdybų arba šauk narių. Kurie tik karta meilę katinėje kelnioja mūsų šlovę, jaučiamo gelbėjime nuo ištautėjimo.

Veikėjai ir jaunimas turėtų atkreipti dėmesį į šį susirinkimą, nes bus labai svarbus. Bus išduotas raportas iš seimo atstovo ir kiti varbūs dalykai, kurie dar iki šiol mūsų organizacijos nebuvo paminėti. Šis apskrities susirinkimas turės išsiskirti tinkamą programą kuopų veikimui. Tai meldžiame kodaugiau atvažiuoti.

L. Vyčių N. Y. ir N. J. Apskričio yles-pilvinkas.

I. V. Kulikaitis.

TRUMPI SKAITYMELIAI
NAUJA KNYGA
Jūs teipa daugiau kaip 100 trumpų pasakalių
150 pusl. 45 centai
DARBININKAS
360 Broadway, Docton 27, Mass.

Iš Geografijos

I subatinius "D-ko" numerius pradėjome dėti geografinių straipsnių, kurie sulig metodu, bus mokslinei, gi turiniu ir talpumu — populiariai ir su prantami.

Pradedame nuo Danijos, kurioje teko mums truputį pagyventi 1919 m. vasarą. Paskiau sekė Norvegija, Švedija, Suomija, Estija, Latvija, Lietuva. Aprašėme aplink Baltiją, pasiekėme Ilytus, Ukrainą, Rusiją ir kitur. Kiekviena šalia pasvysime po du subatinių numerius.

DANIJA

I. FYZINĖ GEOGRAFIJA.

1. Bendrumas.

Baltijos vartų sergėja, mažutė Danijos karalija (daniškai: Kongeriget Danmark) turi 44,362 kvadratinį kilometrą, t. y. arti dviejų kartų mažesnę nei visa Lietuva (apie 80,000 kv. kilometrų). Čia paminėtina ribosna įeina Jutlandijos (dan. Jylland) pusiasalis ir visos didesnės ar mažesnės salos, kartų su Bornholmo ir tolimomis Faroer salomis. Be to, danams priklauso didžiulė, bet pustūstė autonominė Islandija (104,733 kv. kilom. ir 95 tūkst. gyv.) ir milžiniška Grenlandija (d. Greenland), beveik visą amžius stovinti ledais apdengta, apgyventa tik keliolikos tūkstančių eskimosų ir saulės dang bei kitų europiečių.

Kaip ir Lietuva, Danija senais laikais buvo labai galinga ir tūla laikų valdė didelius plotus: Angliją, Švediją, Norvegiją, Estiją ir kairurias vokiečių provincijas. Dabar gi jai beliko vieną apgyventos žemės ir jį jaučiasi laiminga galėdama ramiai gyventi laisvą gyvenimą.

Danijos ilgumas nuo šiaurės į pietus siekia 435 kilometrą, o platumas (neskaitant tolimosios Bornholmo salos) — apie 300 kilom. Savo krantų iškarpytą, salyną ir abelna konfigūraciją, Danija labai panaši į Graikiją, pietiniam Europos krašte.

2. Klimatas.

Danijos klimatas priklauso jūrų tipui ir labai panašus Lietuvos pajūrio (Klaipėdos) klimatui, tik žiemą truputį (apie 2 laipsnių) šiltesnis. Jūrų įtakos būdama, jos oras gana švelnus, tankiai ūkanotas ir lytingas. Temperatūros lygumu labiau pasižymi salos, negu Jutlandijos vidury.

Metinė temperatūra įvairiose Danijos dalyse svyruoja tarp 6o,5 ir 8o,5 Celsijaus centigrado, gi Kopenhagoje + 7,04. Abelnai, Jutlandijos šiaurėje ir viduryje esti šaltiau, negu pietinėse salose. Žiemą Danijos temperatūra svyruoja tarp +3o ir -4o, o vidutinė apie -0o,5. Vienok kartais ji nusileidžia net iki -15o. Tuomet jūrų sąsajos užsala. Taip, 1698 m. Švedijos karalius Karolis X Gustavas su savo kariuomene ir artilerija perėjo ledu iš Piumų (Fyen) į Laaland salą ir priverė danų karalių pasirašyti taiką. Vidutinė pavasario temperatūra esti 6o,5, vasaros 17o,25, rudens 9o,5.

Danijoj vyrauja vakarų ir šiaurės-vakarų suarūs vėjai, kurie užneš šaltinius vakarinius Jutlandijos kraštus ir visą Daniją, ypač jos medžius, priverė "žiuoti" ir rytus. Net Danijos istorija, krašto gyventojų paskirstymas aiškinamu vėjų kryptimi.

Lietaus Danijai užtenka. Čia lyja apie 150 dienų ir metus šn skaitliu įeina ir 34 sniego dienos. Iškrianta čia nuo 580 iki 660 milimetrų vandens, t. y. truputį daugiau negu Lietuvoj (580 mm.) Lietuva esti gausesnė vakarinėje Jutlandijoje, o truputį

menkesnis pietinėse salose: Abro, Langeland, Laaland, Falster.

3. Žemės paviršius.

Jutlandijos pusiasalis ir Danijos salynas (arkipelagas) geologiškai priklauso dviem skirtingoms sritims, Vokietijai ir Skandinavijai. Bornholmo sala, gulinti Baltijos jūroje tik 35 kilometrai nuo Švedijos kranto, savo paleozoine sudėtimi labai panaši Švedų žemei ir turi seną uolų granitinį dugną, šis tu apdengta. Gi visos kitos salos ir Jutlandija, kaip ir kaimynės vokiečių provincijos, susideda iš kriedos ir mioceno periodų formacijų.

Vakariniai Jutlandijos krantai labai nuolaidūs, vos truputį vingiuoti ir smilčių pūsėmis (dünomis) užpustyti, savo išvaizda labai panašūs į Lietuvos pajūrį prie Palangos ir Klaipėdos. Šitos pūsės retkarčiais pasiekia 33 metrų aukštumą. Tuom tarpu rytiniai Jutlandijos ir visi salų krantai tankiausiai statūs, gana aukšti ir labai vingiuoti, išraižyti.

Sulig dirvos sudėties, Danija galima dalinti į 3 sritis: vakarinę, vidurinę ir rytinę. Vakarinė sritis, žema ir lygi, susideda iš smiltynų, durpynų ir baltų, labai nederlinga. Vidurinė sritis turi daug raistų, krūmokščių ir smiltingų dirvų. Rytinė sritis mažesnė, bet aukštesnė ir derlingesnė už pirmąsias. Jos kalneliai retkarčiais pasiekia nuo 100 iki 150 metrų. Jų dirvos susideda iš smilčių, molio ir marnų, kilusių iš granito, gneiso ir kriedos liekanų. Šioje rytinėje Danijos daly yra nemaža gražių buko miškų, kurie nuo kalnelių leidžiasi vietomis iki pat jūrų krašto. Šioje derlingoje daly gyvena palyginamai daugiau gyventojų negu Jutlandijos vidury ar vakaruose.

4. Vandenys.

Kadaise Danija sausžemių jungėsi su Skandinavija. Žemei vietomis susilgus ar jūrų bangoms ję pragaužus iš vieno sausžemio pasidarė daug salų, tarp kurių vingiuoja mažesnės ar didesnės jūrų sąsajos, jungiančios buvusį Baltijos ežerą (o dabar jau jūrą) su Šiaurės jūromis. Žymiausias ir giliausias lyg sąsaurų yra: Skagerrak — tarp Norvegijos ir Danijos, ir Kattegat — tarp Danijos ir Švedijos. Tarp tautinės laivininkystės žvilgsniu, Sundo sąsaura (dan. Ore Sund) yra svarbiausia, nes per ją eina diduma laivų iš Baltijos į Šiaurės jūrą ir atgal. Sianriaušioji Sundo dalis, tarp Kronborzo (Danijoj) ir Helsingborgo (Švedijoj) turi tik arti 4 kilometrų platumą ir apie 20 metrų gilumą kurio vos užtenka didžiausios okeano laivams plaukiooti. Iš kitų sąsaurų pažymėtinos: Didysis Beltas (dan. Store Baelt) tarp Zelandijos (d. Sjælland) ir Piumų (Fyen) salos ir Mažasis Beltas (d. Lille Baelt), tarp Piumų ir Jutlandijos. Abu Beltu vielomis labai ne gilūs ir didesnieji laivai yra priversti atsargiai ten plaukti.

Danijos viduje yra daug ežerų ir upių, kurios visos yra labai mažos, nors vandeningos. Didžiausioji Danijos upė yra Guden Aa (Aa d. reikią upę), kuri įteka į Kattegatą ir turi 130 kilom. ilgumo. Danijos hidrografijos natyrybė — tai dideli tvėnkiniai-lagunos, kurie yra ne kas kitas, kaip buvusios jūrų smiltimis užneštos negilios įlankos. Današiuos tvėnkinius vadina "fiordais", nors tie visai ne panašūs į Norvegijos siaurus, bet ilgas ir gilius tarpukalnių fjordus. Danijos "fiordai" labai panašūs į didesnes salas arba į visai negilius ežerus, kuriais gali plaukioti tik mažji žvejų laiveliai.

5. Augmenija ir gyvūnija.

Augmenija ir gyvūnija labai panaši į kaimynų: Švedijos ir Vokietijos. Danijos durpynų iškasenos suteikė priešistorinei archeologijai labai turtingų duvanų. Durpynų gelmėse rasta ništukų-berželių ir kitokių augalų, kurie šiandien Laplandijoje teauga.

Kiek ankščiau iškasta drebulių, azolų ir pušių. Dabar gi ten gražiai sau anga bukas (beech-tree). Tai prirodo, kad klimatas ten buvo daug šaltesnis ir ejo kaskart šiltyn.

X—XII amžiuose, Danija, kaip ir Lietuva, visai buvo miškais apaugusi. Medžius prarelinus, nomielasirdingas vėjas pradėjo likusių likti ir rytus, viršūnes jų it skustuvu skustų. Šiandienos Danijos miškų liekanos susideda daugiausia iš bukų, azolų, beržų, alksnių, drebulių. Spigliuotųjų medžių mažai ten yra.

Iš laukinių gyvulių — šernų, briedžių ir stirmų tik miestų parkuose teliko. Yra dar lapų, ūdų, žibinkščių, šešėlių, žiurkių ir kitokių mažų gyvulių. Plaukanočių karalių pas danus atstovauja laukinės žagys ir antys, krūmų vištelės, kurapkos ir belkasai. Limfjordo didžiulame tvėnkinyje, Bornholmo ir Amaga salose laukinės gulbės laisvai dar jaučiasi, nes šautuvų trenksmai jų nervus ten mažai tegadina.

Abelnai, Danijos augmenija labai panaši į mūsų Savalkijos ir Klaipėdos krašto augmenis o danų laisvoji laukinė gyvūnija nebeturi tokių ekzemplorių, kaip Lietuvos šernai, vilkai ir labai jau reti briedžiai.

II. ETNOGRAFIJA.

Danija tai bendrosios archeologijos klasikinė žemė. Niekas šamo moksle jos nepaženė. Iš Danijos durpynų ir piekalnių iškasta šimtai tūkstančių įvairiausių liekanų, tarp kurių daug yra ne tik bronzos bei geležies, bet ir kaimenės amžius. Šiomis iškasenomis pasiremiami, mokslininkai sprendžia, kad pirmutiniai Danijos gyventojai buvo finų rasės ir mažagalviai žmonės. Jų paskutiniai išnykė 16-me amžiuje. Į kairurias danų salas atsibartę net slavai. Kairurie įrodinėja, kad ir keltų ten būta.

Dabartiniai Danijos gyventojai — danai — yra germaniškosios rasės skandinavų šaka. Jie gyvena Danijoj dar prieš Kristaus laikus. Danų valstybinė istorija ir gi jai turi virš tūkstančio metų.

Danai yra vidutinio ūgio, šviesiaplaukiai, švelniai-melsvų akių, švelnaus ir malonaus veido. Jų kalba yra skandinaviškos kilmės ir beveik nesiskiria nuo norvegų kalbos. Ji nėra taip tyra, kaip islandiškoji. Mat laikui bėgant danų kalbon įsiskverbė daug vokiškų ir truputį latviškų, švediškių ir francūziškų žodžių. Literatine kalba skaitomas Zelandijos dialektas, kurs įsivyravo ačiū ten esančios sostinės — Kopenhagos — įtakai.

Danai yra flegmatiško temperamento, narsūs ir kantrūs. Tylūs kasdieniniame gyvenime, šventadienišiais jie vienok linksmiau ir gyviam sujuda. Gyvendami drėgname klimate ir valgydami daug mėsos ir žuvies, danai įgavo sunkų ir nejudrų būdą. Kadaise narsys kariautojai, jie šiandien ramūs, darbštūs, ištvermingi, kuklūs, bet kartu ir išdydūs, nori sveitinti. Linksmūs ir atviri su savo tautiečiais, jie šaltokai žiūri į sveitėlius. Užsimažę gyvenimo teimytojai, danai yra sumaningi, lėti ir stiprios valdentuvės. Pastorūs, bet romantingi ir pavydiūs (jealous), jie neturi to rafinuoto latvių švelnumo. Prisirišę prie savo tėvynės ir savo karaliaus, jie yra laisvos dvasios ir priešingi valdytojų suvalvei. Būdami geri patriotai, jie labai myli savo tautinę literatūrą, kalbą ir meną, mūgsta mokslą ir knygas.

Kaip ir olandai, danai yra pavyzdys taupios ir darbščios tautos, kuri apgalėjo neuskaikomas gamtos klaitis ir mažoje nederlingoje žemėje sukūrė gražų, švarų, turtingą, laukų ir malonų gyvenimą. Jų pėdomis eidama ir lietuvių tauta daug-ko pramoktų ir labai praturtėtų.

(Pabaiga kitoj subatoj)

DIDELĖ NAUJENA

Ar jūs žinote, kad Baltie States Bankas jau patarnavo del 50,000 žmonių, ir peršiantė Lietuvon \$2,000,000?

Ar jūs žinote, kad Baltie States Bankas jau užsitarnavo toki užsitikėjimą, kad čia

"DARBININKO" AGENTAI

Sekanti "Darbininko" agentai turi teisę priimti "Darbininko" prenumeratas, garsinimus ir jie taip pat turi pardavinėti "Darbininko" pavienius numerius:

M. ABRAMOVSKAS, 187 Ames Street, Montello, Mass.
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Atbury Street, Worcester, Mass.
P. BALTYNAS, 901 W. 32 Street, Chicago, Illinois
H. PLAKOVICZ, 187 Grand St., Brooklyn, N. Y.
J. CALIUNAS, 770 Lithuanian Store, Athol, Mass.
V. JAKAS, 111 Cambridge St., Cambridge, Mass.
P. KRIZANAVSKAS, 102 E. Center St., Shenandoah, Pa.
D. LUKAS, 190 Van Buren St., Newark, N. J.
R. KIDRAS, 235 E. Main St., Amsterdam, N. Y.
A. J. NORKUNAS, Lowell, Mass.
A. PATENBERGAS, 377 Cambridge St., Cambridge, Mass.
J. D. SALUTAS, 84 Main St., Waterbury, Conn.
REV. S. STRUCKUS, 98 Chestnut St., Pymouth, Pa.
URBAS IR SEKUS, 191 Oak St., Lawrence, Mass.
J. P. VASILIAUSKAS, 820 Bank St., Warrenton, Conn.
K. A. VENCIVS, 70 Lawrence St., Lawrence, Mass.
F. RUSSIS, 626 Stanley St., New Britain, Conn.
Nedėdieniais galite "Darbininką" gauti ir pas sekamus:

BALTIC STATES BANK,
294 Eighth Avenue,
New York, N. Y.
(Apg.)

Susijvienijimas Lietuvių

R. K. Amerikoje

yra GYVAM DZIAUGSMAS! SERGANČIAM VIETIS! MIRSTANČIAM RAMYBĖ!

Tai mūsų, lietuvių katalikų nesugriauama tvirtovė. Lietuvių katalikų! Jei dar prie šios organizacijos nepriklausai, moko nelaukdamas tuoj prisirašyk, nes ji:

1. Apsaugoja narių gyvastis ir moka pantiūtes. \$160.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1000.00, \$2000.00, \$3000.00.
2. Moka pašalpą namams ligoniams kas savaitę po: \$3.50, \$7.00, \$10.00, \$14.00, \$21.00.
3. Selpia suvargusius narius ir našlaičius.
4. Nariai gauna S. L. R. K. A. organų, savaitinių laikraščių "Garsą".
5. Skleidžia apšvietą, leidžia gerus raštus ir dalina namams veltui.
6. Platina tikėjimą, dorą, rūpinasi tautos reikalais, remia Lietuvos respubliką.
7. Lengvomis sąlygomis apdraudžia vaikus nuo vienu metu amžius.

Jei tu esi S. L. R. K. A. pils, mums tai moksleis lengva. Kopos yra visose didesnėse lietuvių katalikų Amerikoje, todėl, norėdami informacijų, kreipkitės prie kuopų sekretorių arba tiesiai į Centro Rastinę:

S. L. R. K. AMERIKOJE
222 So. 9th str., Brooklyn, N. Y.

JONAS CERVOKAS, 67 Heaton Ave., Norwood, Mass.
KUM. J. JAKATIS, 44 Providence St., Worcester, Mass.
J. KANTAUTAS, 87 Fourth St., Ansonia, Conn.
Z. MAKSVYTIS, 337 — 10th St., Brooklyn, N. Y.
J. A. PATRICKAS, 404 Park St., Hartford, Conn.
P. STATKUS, 438 No. 13 Street, Philadelphia, Pa.

Lenkų barbarybės Vilnijoje

BAISUS LENKŲ TERORAS VILNIUJE.

Lietuvių padėtis Vilniaus krašte pastaruoju metu pasidarys visai nepakenčiama. Lenkų valdžia, matyt, yra nufarsusi visai lietuvių gaivalą panaikinti, ar bent jį taip suvaržyti, kad visai menkai būtų gyvybės. Paduodamieji faktai iliustruoja lietuvių padėtį Vilniaus krašte.

Beveik visi lietuvių inteligentai dar 1921 met. buvo pakelbi svetimšaliais. Jiems buvo išduoti paltūdiniai, kuriuose rašoma, kad jie esą svetimšaliai „Kauono Lietuvos“ piliečiai. Kadangi tokios svetimšaliams negalima niekur be leidimo išvažiuoti iš gyvenamosios vietos (kaip baudžiamos laikais) ir kadangi išleisti tam tyčia įstatymais jiems gali būti uždrausta verstis jų profesija (kas jau dabar ir daroma — gydytojams draudžiama praktikuoti, vaistininkams laikyti krautuves ir t. toliau) ir gresia pavojus kiekvienam momentu būti išvarytam, lietuvių inteligentai priversti buvo prašyti Lenkijos pilietybės; po pripažinimo Lenkijos sienų iki išėjimo lietuviams nebėliko. Bet ir čia daroma didžiausių klaidų. Ganti lenkų pilietybę tegali šiam krašte gimsi, arba labai ilgai, ne mažiau kaip 10 m. čia gyvenusieji ir tai tik lenkų akys politikais atžvilgiu ištikimi. Nedaugeliui pasisekė ta pilietybę gauti, o jau visiems tiems, kurie gyvena mažiau kaip dešimt metų, nors apsigyvenę čia dar prorus, ar vokiečių, gauti pilietybę nėra jokios vilties. Tokių yra apie 30 žmonių; visi jie gali būti išvaryti, kas jau dabar ir daroma: — dviem švenčionių gimnazijos mokytojams Untulini ir Butkui palepta iki rugsėjo 1 d. išvažiuoti.

Yra Vilnijoje lietuvių „Ryto“ draugijos privatinė gimnazija, kurioje mokosi 500 vaikų. Lokų teisų ir lenkų valdžia tai gimnaziją neduoda. Baigusius i Lenkų universitetus nepripa. Nežinant to kasmet liepa prašyti leidimo. Siomet i toly prašymai atsakė, kad duos leidimą, jeigu labai daug bus mokoma lenkų kalbos, lenkų istorijos ir geografijos ir jeigu visi mokytojai turės lenkų pilietybę. Kadangi lenkai gerai žino, kad beveik dešimt tūk. šios gimnazijos mokytojų pilietybės neturi ir gauti negauna, tai toks reikalavimas yra lygus gimnazijos uždarymui. Tokia pat padėtis yra ir švenčionių lietuvių gimnazijos. Paduoti skundai centralinei lenkų valdžiai Varšuvoje, atsakymo dar nėra, nors mokslas jau už kelių dienų turi prasidėti.

Prirongti mokytojamis pradžios mokykloms, jau 7 metai gyvena Vilnijoje mokytojų seminarija trijų metų kursų. Dar pernai lenkų valdžios buvo partvirtintus, leidimas tokių mokyklai. Siomet liepos mėn. gautas įsakymas tik mokyklą uždaryti. „Jei norite (pasakyta tame įsakyme), galite prašyti leidimo seminarijai išleisti kursų“ su plačia žinoma, lenkų kalbos ir istori-

jos programa. Kas pasiliko daryti? „Ryto“ draugija prašo leidimo tokioms mokyklai (teisų ir lenkų taip pat žinoma neduoda). Mokslas seminarijoje jau dabar liepos mėn. 27 d. turėtų prasidėti; atsakymo dar nėra. Kas daryti su buvusios seminarijos mokiniais — nėra žinios. Visus matyt, lenkų valdžia nori pašalinti.

Su didžiausiu vargu lietuvių „Ryto“ draugijai per 1021 ir 1922 metus pasisekė įsteigti apie 120 pradžios lietuvių mokyklų Vilniaus krašto sodžiuose ir miesteliuose. Dangybė dar reikėtų įsteigti. Tarpautintu traktatu ir pasizadėjimu Tautų Lygos Lenkų valdžia negali drausti svetimtautiams turėti savo kalbą pradžios ir vidurinių mokyklų. Negalėdama tiesiog uždrausti, išgalvojo visokių pinklių. Reikalauja, sakysime, tinkamų mokyklai namų, reikalauja, kad skirtas namas būtų pripažintas tinkamu tam tikrų komisijų iš lenkų gydytojų ir inžinierių. Tokios komisijos, žinoma, neranda dūklų krašte nė vieno tinkamo namo, naujo gi taip greit nepastatyti, ir mokyklų, neva dėl tos priežasties, steigti negalima. Pasisekus susitarti dėl namo, randa kitų kliūčių, netvirtina mokytojo, jeigu jis nėra lenkų pilietis, arba nemoka gerai lenkiškai. Vienos apskrities (Balstogės) švietimo globėjas be jokių ceremonijų net pareikalavo, kad visose lietuvių pradžios mokyklose viskas, be lietuvių kalbos, būtų dėstoma lenkų kalba. Reikalavimas visais atžvilgiais yra neteisėtas ir priešingas dargi lenkų įstatymams, ir žinoma, nebus jis pildomas.

Lenkai neduoda ramumo ir kitoms lietuvių kultūrinėms įstaigoms. Pasirodė jiems pavojinga dargi Lietuvių sąjau, rinės pagalbos draugijos ligoninė Vilnijoje, tur būt dėl to, kad geresnės neturi ir lenkai ir kad tai ligoninė, pigiai gydyma ligonius, atneša labai didelę naudą visiems Vilniaus krašto gyventojams be skirtimo tautos ir tikėjimo. Tai ligoninė uždrausta dabar turėti savo vaistinę, liepta iš naujo nors jau gyvena 5 metai, prašyti leidimo, dviem lietuvių gydytojams uždrausta toji ligoninėje darbuotis, nes neturi lenkų pilietybės ir esą politiniu atžvilgiu lenkamis neištikimi.

Trys labai svarbios lietuvių įstaigos — Laikinas Vilniaus Lietuvių Komitetas (Vilniaus lietuvių atstovybė), Vilniaus lietuvių klubas ir lietuvių valgykla — užima nedidelį butą iš 4 kambarių. Rugsėjo 14 d. s. m. gautas pranešimas, kad miesto valdyba tą būstą reikalauja lenkų valdžios reikalam. Prieš tokią didžiulią suauvę paduotas skundas; atsakymo dar nėra. Ieško visokių pinklių kad savo darbą prirodytų teisėtai.

Lietuvių habdaringos įstaigos, prieglaudos našlaičių, kurių yra dešimtis, skundai blogiausiuose būstuose; buvo mėginta net iš tokių būstų prievoliškai iškristi. Tągiol dar tat nepasisekė. Nedrįso,

dar apie tūkstantį vaikų našlaičių išmesti į gatvę.

Vilnijoje eina du lietuvių laikraščiai lietuvių kalba ir vienas lenkų kalba. Tų laikraščių ir jų redaktorių padėtis be galo sunki. Laikraščių numerius nuolat konfiskuoja, redaktorių sodina kalinėjimais. Beveik visi lietuvių inteligentai jau yra buvę redaktoriais. Dabar žinoma, iš redaktorių reikalaujama dar lenkų pilietybę.

Kratoms ir areštams nesimato galo. Pastaruoju metu daug žmonių (apie 30) suareštavo švenčionių apskrityje, arti laikinos Lietuvos sienos vien tik už tai, kad jie kada jį valdžiai priklausė Lietuvai, buvo paimiti Lietuvos kariuomenė, o dabar atitarnavę sugrįžo savo tėviškę. Siomet birželio mėnesio buvo kratos Laikinajame Vilniaus Lietuvių Komitete du kar Centro komitete nukentėjusiems dėl karo šelpiti ir du kart p. Elm. Vileišienės vedamąjį prieglaudoj. Birželio 27-30 d. s. m. buvo areštuoti 3 moksleiviai baigusieji gimnaziją: Umbrasas, Zemaitis ir Pakula, 2 baigusieji mokytojų seminariją — Kumpia ir Tenulvičius ir vienas 7 klasės gimnazistas Tijiūnelis. Suimti neva už šnipinėjimą Lietuvos naudai. Yra tikrų žinių, kad jie visai nekalbi. Juos norėjo suprovokuoti lenkų šnipas, kuris apsinėgęs Lietuvos valdžios agentu, prikalbinėjo lietuvių moksleivius padėti jam rinkti žinių neva tai Lietuvos valdžiai. Su provokatorių kurį nors tur būt, jam ne pavyko, gana to, kad įskundė ir suareštavo. Pavylus su dideliu vargu tėvams apsilankyti kalėjime pas savo sūnus ir paleidus vieną už trijų milijonų užstatu, paaiškėjo dabar, kaip lenkų žandarai elgiasi su suimtaisiais jaunuoliais. Tokio barbarizmo, tur būt nėra buvę niekur pasaulyje. „Po ilgos kratos nuvedė mane i „Uzdard Polieji Panstowej“ — Domininkony gatvės Nr. 3, kur mane kaltindami šnipavime Lietuvos naudai, tardė kelias valandas. Kadangi aš nesijaučiau ir nesijaučiau kaltu, tai žinoma, ir negalėjau prisipažinti prie jų statonų užmetimų. Tuomet emė mane riušti. Pirmausia davė per veidą, kad net kraują pradėjo bėgti iš nosies, paskum nusė gumine lazda su švino buožele ant galo, pririšę tankas prie kojų, užvertę aukštyn, per padus ir kulnis kokias tris valandas. Kadangi nuo tokio mušimo beveik netekau sąmonės, tai sutikau su jų kankiniais, visai neteisingsais, užmetimais.“ Dar biariau ir smarkiau mušta kiti penki suimtieji. Jonas Kumpia savo tėvui Kazimui Kumpai, atvykusiam iš Marcinonų, Gardino krašto, aplankyti savo sūnais Lukšikių kalėjime Vilnių pareiškė: „Lenkai mano taip smarkiai muše, kad vos gyvas likau.“ Klūnas Plokščiū 22 m. amž. iš Marcinonų kaimo, Gardino gub. Marcinonų v. art skiedrų savo namuose malkas kapodamas buvo lenkų kariuovės suimtas, atvežtas 1923 m. kovo 6 d. i Marcinonų m. ir kitos nuovadu. Buvo suim-

IŠ GIEDRININKŲ VEIKIMO

Jau keleta mėnesių kaip užsibals Giedrininkų seimas laikytas Worcester, Mass. šiandien to seimo vaisiai pradeda apsirėkti moksleivių veikimuose.

Naujosios Anglijos didesnis moksleivių kuopos — Worcesterio ir Bostono — supratęs vienybės svarbumą, su pakeltu Seimo tipo organizuojasi stiprion vienybėn žada ateityje navielti didelius darbus. Kitose moksleivių kuopose irgi apsirėkia tas pats entuziazmas ir pasiryžimas veikti naujai Dievui ir Tėvynei.

Ką gi veikia vakarines Giedrininkų kuopos? Tikrai kad ir vakarose moksleiviai energingai veikia ir rūpinasi organizacijos pakilimu ir gerove. Kaip gi mes atsikišime tą gerovę — vienybę, kuri taip svarbi mūsų organizacijai? Ar tai per karštas diskusijas, kurios kyla tarp nekurių narių vien tik kad kritikuoti be jokio pamatyto? Jau vieną kartą teko staugis mūsų brangiai organizacijai per nekurių nesipaviršius ir beprotiškus ginčus. Dar atsimu, jog tie įvairūs ginčai visiškai neužbaigė. Tarp tų kurie turėtų rimčiau dalykus apsvaistyti eina valkškos kalbos apie šiu metų Seimo nelegališkumą ir t. t. Taip neturėtų būti. Dangiau turėtume veikti ti ne kalbėti. Jei norime ką gero atsikišti, turime šalin nūmesti savo ypatingas nuomones ir sekti pagal mūsų organizacijos tikslus ir seimo nutarimus.

Šių metų seimo išrinkta valdyba veikia pagal šįgalę. Bet idant pasekmingai vesti organizacijos reikalus, reikia kiekvieno nario geros širdies ir pagelbos. Žinoma, valdybai visuomet teks tos kritikos, „kartais bereikalingos, bet jei dauguma narių savo jautikėjimu ir darbščiu veikimu stot valdybai pagalbon tada nežinot visokios kritikos mes atsikišime paskirti tikslą ir nuveiksime didelius darbus.

Neužilgo kiekvienai kuopai bus pastovios kviuoles kurias turės sugrąžinti su narių nuosprendžiais kas-lenk organizacijos vardo permahymo.

Dabar laika kiekvienai kuopai nuodingai apsvaistyti šį svarbi seimo pakeltą klausimą idant ateityje nebūtų daugiau barmių kurie vien trukdo organizacijos veikimui. Jei darbuosimės šviežno, tada beabejotais sulauksime organizacijai gausių vaisių.

Tadgi eikime prie susipratimo! Vengkime bereikalingų diskusijų!

Darbuokimės visi idant pakelti

tas, kaippo neimantis i kariuomenę. Tarp 6-III—7-III 23 metų valstybės milicininkai visokiais neįmoniškais būdais tardydami nukankino mirtinai. Palaidotas 1923 m. kovo 10 d. Marcinonų kapuose. Jonas (galbys 28 metų amž. iš Pvyro-čų Gardino gub. Marcinonų valst. lenkų šnipu suareštuotas kovo 6 d. atvežtas Marcinonų policijai, kuri suimtajį tardė barbariškai ir betardydama nukankino 1923 m. kovo 7 d. palaidotas Marcinonų bažnyčios kapuose. Marcinonų kaimo žmonės matė nužudytųjų kūnuose žaizdas, o netoli milicijos „posterūnke“ buvo žmonės girdėjo rinktį iš 6-III—7-III balsiančių tardomųjų žauksmų ir dejuvimų. Tominas Šešimilevičius iš Marcinonų XII-19 lenkų kuopai buvo nušautas, kada girdėdamas žmogaus šauksmą įėjo į namus, kur šnipas atiminėjo pinigais nuo Petro (galbysio. Palaidotas 23-XII laizyno kapuose.

Taip elgiasi lenkai su lietuviais Vilniaus krašte. Prieš tokius neįmoniškus jų darbus lenkiniai protestuoja ir praneša lietuviams lietuviams ir vienu civilizuotam pasauliui. („Lietuva“)

savo organizacijos vardą ir atsielti tuos idealus kurie moksleiviai taip brangūs.

Ignas J. Barkus,
Gied. org. centro pirm.

GIEDRININKŲ ORG. CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI.

Dvas. Vad.—Kun. Dr. J. Navickas, La Salette College, Hartford, Ct. Pirm.—Ignas J. Barkus, 5 Thomas Pk., So. Boston, aMss. Vice-Prm.—Petras Daužvardis, 1323 M St., Washington, D. C. Rakt.—Petras Jurgelionis, St. Michael's College, Winoski, Vt. Ed.—Pranas Banblys, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass. Edlo globėjai:—Ona Vileiškiūtė, 67 G St., So. Boston, Mass. Domieėlė Kyburaitė, 67 G St., South Boston, Mass. Red.—Kun. A. Linkus, 4943 W. 15-th St., Cicero, Ill. Literatinė Kom.—P. Daužvardis, Kun. A. Linkus, Kun. P. Juras, 24 Bradford st., Lawrence, Mass. A. F. Knežys, 308 Ash St., So. Boston, Mass. Kun. P. Juskaitis, 432 Windsor st., Cambridge, Mass. Knygins — Kun. P. Juskaitis.

GAUSI UNIVERSITETUI DOVANA.

„Lietuvos Žinios“ num. 172, iš 7 Rugsėjo, rašo:

„P. Mikolainis, 53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y. paaukojo Lietuvos Universitetui bibliotekai 448 spaudinius, kurių tarpe yra ketų dabar dalykų, kaip štai — Gužarčio dramos 1893 m., P. Vileišio 1876 m. „Dvi labai naudingos smelės“, pirmutinė lietuvių kalba drama J. Šalupų vertime „Patkulis“ (1887), Akelaičio „Jonas Iszmielozus“ (1860), Valančiaus „Palangos Juze“ (1863), „Ugyvenimas Štupo Randnosio“ (1865), Juzumovica „Paskutini „Walga“ (1866), 1892 m. Apsvrieta, Varpo, Ukininko, Szviesos, Auszros komplektų.

Zodžiu, mūsų Universiteto knygyno Lituanica skyrius šia dovana yra gerokai praturtėjęs.

Girdėjome, kad Universiteto bibliotekos p. V. Biržiška žada tos dovanos paminėjimui įrašyti Petro Mikolainio vardą atskirą spintą ir pakabinti bibliotekoj p. Mikolainio portretą.

SVEIKATOS DALYKAI

KOKLIUSAS

Tai lūpana, daugiausia jaunųjų liga. Prasideda sausuko-suliu, kuris toliau pereina i tikras kosulio priepuolius, kurie dažnai užsibaigia vėmimu. Liga tęsiasi 2 mėnesių ir gal ilgiau.

Sergėt vaikai nuo užsikrėtimio. Geriausiaigydytis tyru oru ir gerti kambarių vėdinimu. Jiepti, kad ligoniai turėtų erdvę išvėdinamą sušalta miegamaj kambarį. Patalinė reikia kasdien lauke išlaudyti.

KRAUJU VEMIMAS.

Daugiausiai pavėnu nuo skilvų žaizdos. Kai kada sunku atsikišti, ar išskilvio ar iš plaučių vėmimas kraujas. Iš skilvų kraująs nuodas, iš plaučių daugiausia raudonas su putomis.

Kraujais vėmiant ligi dukters reik tuoj gult lovon ir nieko nevalgyti, negu tik vėrinat nuo lovo vandens šaukštą tyro ledo gabalielį žirnio didumo ryti. Bet be gydytojo atidomus nepašaukite.

SHENADOAH, PA

Kitados maža kas buvo rašoma bet daug girdžiama apie mūsų koloniją — Senadorį. Daug ko buvo rašyti, bet maža rašytojų, net ir maud plunksna tuo tarpu pasislėjo. Džiaugiamės mes Senadoriečiai visais gyvenimo žvilgsniais. Senadoris pradeda pamazui albusi iš gilaus miego, iš nesuapratimų ir jau veikia ant geresnių pasės. Visupirmausiai džiaugiamės apturėję naują kleboną gerb. kun. Joną Dumčią ir jo vikarą kun. S. Norbutą. Neįpasakytą Dievo malonę. Nors sykį Senadoris apturėjo ko ilgai laukė. Sirdis pradeda smagiau plakti ir daryties pramatomas daug gero naujai žmonijai ir šv. Jurgio parapijai. Kas mums užtikrina tą mūsų neįpasakytą linksnumą? Užklausim atakymu kitą užklausim. O kaip mes pažįstame žmones? Iš jų darbų. Tai-gi ir gerb. kun. J. Dumčią pažįstame iš jo darbų ir veikimų. Minėsimieji žmonės galiosi skirtis su gerb. kun. Dumčium; jie supratę jo malonumą ir įvertino jo pasišventimą dirbti ant naudos šv. Pranciškaus parapijos. Noromis nenoromis turėjo skirtis, nes gerb. kun. Dumčius gavo paskyrimą apimti Senadorį ir toliaus platinti Kristaus pradžią darbą; vesti žmones ant kelių išganymo ir visus patraukti prie Kristaus. Jo darbai pasiliko Minersvilleje, bet jo darbų atbalas-toli nuskambėjo ir mes Senadoriečiai apie juos girdėjome. Gerb. kun. Dumčiai atėjus į Senadorį už kleboną, žmonės tuoj supratę kad apturėjo aukso kungę ir persitikrinę bradoje jį remti visuose šventuose samanyuose ir iki šiolai daug nuveikta su pagal-ba žmonių pasišventimu ir duos numu.

Išpradžią gerb. kun. Dumčius patėmijo arnotų suplyšimą ir jį stoka ir bažnytinį dalykų neva-rumą. Išaiskijęs žmonėms tokių dalykų padėti, paprasė huosidžiai ir su malonumu kad visi šiek tiek paaukų ant įtaisyto reikalų bažnytinį dalykų, nes Dievas myli linksnų ir duosų davęją. Žmonės kaip vienas rūgšė prie darbo ir štai i dvi savaites suaukavo apie 1000.00 dolerių. Tas žmonių paaukavimas tai pasitiko jimo išreikšimas. Ir neapsivylę štai nauji arnotai supirkti, seni pertaisyti; kleiklai apėstyta ir paauksuota; cimhorija ir mišiolai del šviesių ir tamųjų mišijų sv. nupiekti ir girdėjau kad šv. Kazimiero Šešerys siuva paikus amolus Senadorio šv. Jurgio parapijai. Trumpai sakant, pinigai šventam tikslui sąžiningai suaukdoti. Bet to negana. Glegužo mėnesį atsi-buvo šv. Jurgio parapijoje sv. mišijos. Prieš sv. mišijas gerb. klebonas bažnyčioje pagarsino kad pasidavins mišijos daktai, kaip var: maldaknygės, ražančiai, medalikai, kryžiai ir t. t. ir pelnas nuo sv. mišijų daktų eis ant naujuosio bažnytinio altorio. Mišijos sv. buvo pasekmingos ne tik iš dvasiško bet ir iš piniginio atžvilgiu. Per dvi savaites žmonės — moterys vieną nedeltį, o vyrai kitą — kas rytą ir vakarą skaitlingai rinkosi ant sv. mišijų ir semė sėmę dvasiską maistą iš šventų pamoklinių misijonierių, ir namuose gausiu Dievo malonų laiku. „O Viešpatie daugel savo širdyse pamatė kokie šventi ir malonūs laikai — jau auvirš dvyliką metų kaip mūsų parapijoje atsi-buvo sv. mišijos.“ Pelno nuo mišijos daktų liko apie \$1200.00 kaip esą girdėjęs ir tuoj po mišijų gerb. kun. Dumčius pradeda atnaujinti altorius, stovybas ir lihtorius. Dabarties darbas užbaigtas ir yra kuo geresnis. Malonu darosi atėjus i sv. bažnyčią ir išvyti altorių gražumą. Net ir svetimtaučiai atšlanko į mūsų bažnyčią ir stebina iš bažnyčios altorių ir stovyčių gražumą. Jie uždaukia: „Who painted the altars and statues?“ Mūsų žmonės atsako: „Father Dumčius, our new pastor.“ „How wonderful!“ jie iš-birškia.

Išpradžią gerb. kun. Dumčius patėmijo arnotų suplyšimą ir jį stoka ir bažnytinį dalykų neva-rumą. Išaiskijęs žmonėms tokių dalykų padėti, paprasė huosidžiai ir su malonumu kad visi šiek tiek paaukų ant įtaisyto reikalų bažnytinį dalykų, nes Dievas myli linksnų ir duosų davęją. Žmonės kaip vienas rūgšė prie darbo ir štai i dvi savaites suaukavo apie 1000.00 dolerių. Tas žmonių paaukavimas tai pasitiko jimo išreikšimas. Ir neapsivylę štai nauji arnotai supirkti, seni pertaisyti; kleiklai apėstyta ir paauksuota; cimhorija ir mišiolai del šviesių ir tamųjų mišijų sv. nupiekti ir girdėjau kad šv. Kazimiero Šešerys siuva paikus amolus Senadorio šv. Jurgio parapijai. Trumpai sakant, pinigai šventam tikslui sąžiningai suaukdoti. Bet to negana. Glegužo mėnesį atsi-buvo šv. Jurgio parapijoje sv. mišijos. Prieš sv. mišijas gerb. klebonas bažnyčioje pagarsino kad pasidavins mišijos daktai, kaip var: maldaknygės, ražančiai, medalikai, kryžiai ir t. t. ir pelnas nuo sv. mišijų daktų eis ant naujuosio bažnytinio altorio. Mišijos sv. buvo pasekmingos ne tik iš dvasiško bet ir iš piniginio atžvilgiu. Per dvi savaites žmonės — moterys vieną nedeltį, o vyrai kitą — kas rytą ir vakarą skaitlingai rinkosi ant sv. mišijų ir semė sėmę dvasiską maistą iš šventų pamoklinių misijonierių, ir namuose gausiu Dievo malonų laiku. „O Viešpatie daugel savo širdyse pamatė kokie šventi ir malonūs laikai — jau auvirš dvyliką metų kaip mūsų parapijoje atsi-buvo sv. mišijos.“ Pelno nuo mišijos daktų liko apie \$1200.00 kaip esą girdėjęs ir tuoj po mišijų gerb. kun. Dumčius pradeda atnaujinti altorius, stovybas ir lihtorius. Dabarties darbas užbaigtas ir yra kuo geresnis. Malonu darosi atėjus i sv. bažnyčią ir išvyti altorių gražumą. Net ir svetimtaučiai atšlanko į mūsų bažnyčią ir stebina iš bažnyčios altorių ir stovyčių gražumą. Jie uždaukia: „Who painted the altars and statues?“ Mūsų žmonės atsako: „Father Dumčius, our new pastor.“ „How wonderful!“ jie iš-birškia.

Dabarties mūsų kolonijoje laisi gerb. kun. P. Kasčiukas, šv. žiniero Draugijos atstovas. Senadoriečiai, tuoj supratę gerb. kun. svečio iškalbingumą pasiryžėmą platinti gerą spat — todelei ir dabarties kaip paminėjau laikraščiuose užsirašė ka-ta metinių ir daugel amžinių na-Mes ir gerb. kun. svečią savo di-nama nustebinsime.

Senadoriečiai džiaugkimės liuksminkimės, nes naujas švi užvieto ant mūsų kolonijos, i visas tamsybes ir nesusipratli prasklaidys. Tikimės visas kitas lonijas trumpu laiku perviršyt Parapijo

REDAKCIJOS ATSAKYN

V. Linksmutei ir Visus Myšiai. — Apie tą pat dalyką gime platų aprašymą ir todėl Ta ty raštelį negalime suaukdot

A. R., Worcester, Mass. — Tamstos raštelis nėra tilpęs „I būlne“, tai jo nesame gavę.

J. K. Z. — Tamstos raštelio galime suaukdoti. Vertimėlis bus ir niekur negalima tokio naudoti. Rašymo išslavinti g-ma pradėdant nuo mažų rašint nuo korespondencijų.

P. Basčiulini. — Dalykas i-tas, o rašinėlis silpnokas. Su to paešla ta dalyką galėtum debarai aprašyti ir atsūsti.

KUN. P. KASČIUKO ANTRAŠAS.

Nuo šio laiko mano poate antrašas bus: 129 So. Jardin Shenandoah, Pa.

Su tikra pagarba,

Kun. P. Kasčiuko
Sr. Kaz. Dr. Jos Kaune, Gen p. gerb. kun. Dumčius visuose liš Igaliojima Amerikoje.

NASHUA, N. H.
Bolševikų liekanos

No pagelbiniukai ir-gi žinoma,
 ka vienas vīsus šv. pavēlētājus
 iņā i jēdžā šķēdē: kaip polio-
 nāms atējis paklausmē kam jīs i-
 nā, tai jīs sakē, kad jīs (pe-
 ūkēti) uz hērdā nemoka.
 Per streikas audinējē, vadu-
 šķēpki p. Kāstinsas baro u-
 ņūktētoju ka angelai kalbētoju
 ņūktētoju, streitēriņš. Šte-
 ņū jīs šķērsdāva teisingā u-
 ņū pralabās: „Jūs jūkat Lietu-
 vā hūnē, īgūn dubur Lietu-
 vāda valgti, jās ten pūnīgās pr-
 ņūte hūnējē jīs cīnāt haizjē
 ņū, o kē per streikas duos jūn-
 ņūvā ir daug vīskūn nīek-
 ņū kalbēdavo priēš Lietuvjē
 ņūvējē, mat jīs mīstjo, kad me-
 ņūprantam nē žodžjūs angliškā
 ņū jīs mums tai melnāngai ver-
 ņū angļu kalbētoju žodžjūs. Šte-
 ņū angļu kalbētoji, atstāt p-
 ņū lēnān. Nūstojēs džiāu uz pe-

sūteikis ir džiaugsmingas, už ja-
 siuteikis pagarbi ir sunki kad to-
 ssi pabrėžiamas dar dangian pabrė-
 žiamas ši darymotis. Toliaus du-
 ni puslapis klijamas Maikis su Te-
 vutis ir drėvijo karūta, o juos su-
 paskaitojimas tai tiki juos pa-
 derk pūtikai kad ir apvėsti n-
 gėdina. Toliaus Baubos pasak-
 tojimas yst pūtikai nusidėk: ž-
 dūm sakant, vūnėtelis, mūšė-
 togerinai, nes visi loškiai su-
 roges atliko knipo tiri artistis
 tūto buvo pirmas toks pūtikas y-
 knėtis mavojo svėtinai. Ant ir i-
 baigos buvo žūnėlia kam toks t-
 geduliai pūdarutis kregžūn. Ne-
 betuvisi buvo dangiauliai šipinai

šir-zodien vērojies gadi pilnā k
 bono zovām patvērtību ir pagā
 klebonu uz tēlsybe, nes ne tik p
 reitumērt, bet jau apmēstus m
 stāst atgal, šķiņot j lietuvis
 dāvinā, skaņsmas vērēti is
 tūnā, ir asāros per-vēdus nojū
 smis nusiēdāto mātāt, kaup k
 pāpāpji katlāki skāfētiņi h
 mārēnāto. „Kas tuos bēdus
 pē? Sudare-tai didzluņoje tū
 rāpji gražnūs jāmūnas: Ku
 j šituvij jāmūnas? Ar-j j
 ahehā turpe Novarko lietu
 katlāki jāmūna? Ar-j jau
 is ševēto hahnuhais bedvieg
 smak bīsoj abeina katlāki j
 k nimo turpe pāsedroti. Kaip l

PHILADELPHIA, PA.

Mūsų šv. Kazimiero parapija, nutarėmūsi visi bažnyčios trefai. Nartarė patikinti bažnyčios trepat, jojeju bus gėrni „kapitalo“, su- hokstis nskelti, kad bitų padūti suprasiti kad tai yra bažnyčios, ne teikia simonagė. Trepat dē daitoni, kad bitų patogiau mūsio klūg jpravedyti i bažnyčią. Pabrėžiamūi trepat labui nauda dēdūmū kad įėjusiu mūsio i bažnyčią. Prie to gerb. klebonas k. J. J. Kaušakis paaskėio ant kyklos to visų kas buvo nutarė, kad parapijoni ankotų tam tikrui: vėlai no MŠ. mesurais ir u-

liskam repetīcijām, bet šo ir
 privācijs lēkējais ir nežūlīgs pa
 rade arī otrs, ar šādiem ir
 vienu barīto balsu, kur visum
 ir šāds: Žēņojo šādu mānu li
 sa. "P. Sprānuāis iekār ne
 sakā pānānuāt kur tik bi
 kvestas katālskīgoje dirvoje."
 Broļau Jouni, ar-gi negāla
 60 pērsiskāri un sauo draugus
 vēlkējais, šī kurāis per tiek
 tie draugavāti ir veikti. Vār
 vīsi rēskādi, šīdēl apgalvestā
 ir šāru lūku dīdānuši pā
 mīti darbuoti nāujoje dirvo
 sudr, Jouni, tik ne aut visā
 bet tik li skābiem pasīmāti
 Tavo drauzas lēz

40) TURTO NORMA. Graži knygelė apie darbininkų reikalus

41) DRAMOS. Trys nepaprastai gražūs tikybinių turinio veikalai

Kiekvienas naujas ar senas skaitytojas, pilnai užvėsus metus iš kalno užsimokėjęs, turi teisę pasirinkti sau vieno doleria vertės iš virš paminėtų knyga.

Pasiskubinkite, nes tas pasiūlymas tik trumpam laiku.

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.

366 West Broadway, South Boston, Mass.

Iš Vakarų Sibiro Kelionės

Taša
Senė kirgizė iš lėto darba-
vosi apie virdulį. Mudu su
šabu rengėmės valgyti. Se-
nei kirgizė net akys nušvito,
kai pamatė mūsų duoną.
Tuoj ji ištraukė iš po kos-
mos sudėtą staliuką, ištiesė
jį, pasidarė apskritas dang-
tis; pastatė žemas kojytes
sprindžio aukštumo, ant jų
uždėjo apskritą dangtį, pa-
sidarė svečiams stalias. Ap-
sėdome stalą keturiuose: aš
su šabu ir senis kirgizas su
atvykusiu kirgizu. Padėjo
kirgizė kiekvienam po puo-
delį arbatos, užbaltintos ne-
žinau kokių pienu, gal kar-
vės, gal kumeles. Cukrus
pas kirgizus nemadoje; tai-
gi arbatą gerėme be cukraus.
Kirgizai geria arbatą labai
noriai, vieną puodelį po ki-
to, vos senė kirgizė spėjo
puodelius pripildyti. Šabas
padalino kirgizams po gaba-
liuką duonos. Jie labai ma-
tyt, duoną brangino, taip at-
sargiai valgė, surinkdami
smulkiąsias trupinėlis nuo sta-
lo.

Visą laiką tylėjome, nes
nei aš nei šabas nemokėjome
gerai kirgizų kalbos. Senis
pakėlęs tamsiai rudas akis
mane, nes visą laiką susilen-
kęs sėdėjo su muleistomis aki-
mis į žemę, prabilo, ty mu-
la (kirgizų kunigas). Atsa-
kiau jė. Vėl tylė, tik šilur-
piame visi arbatą. Kiek pa-
laukęs, aš sakau kirgizui:
bolševik džiaman, anan, ma-
kan džiok (bolševikas nege-
ras, duonos mėsos nėra). Se-
nis vėl pakėlė akis į mane,
barzdą nusiūšus ir marš-
kino.

PRANEŠIMAS

PRANEŠIMAS L. VYČIŲ N.
ANGLIJOS APSKRIBIO
KUOPOMS.

Brangūs broliai ir sesutės,
artinasi mūsų pusmetinis suva-
žiavimas, tad šiuo metu ragina-
mas visas kuopas ir narius išanksto
ruošti ir šaukti kuopų susirin-
kimus ir gaminti gerą įneši-
mų bei sumanymų, nes visi ge-
rai žinot broliai ir sesutės, kad
po suvažiavimo kuopos ir na-
riai pradeda gyviau veikti ir
atsiranda daugiau veikumo ir
daugiau vienybės, o kur vieny-
bė ten ir galybė.

Suvažiavimas įvyks lapkri-
čio 18 d., 1923, Nashua, N. H.,
119 Temple St., Lietuvių Sv.
Kazimiero parapijos bažnyti-
nėj svetainėj. Sesijos prasidės
1-mą val. po pietų. L. Vyčių
N. A. apskritis kviečia visas
kuopas dalyvauti ir siūsti ko-
daugiau delegatų, nes turim
daug svarbių dalykų aptarti, o
ypač kas link apskrities marš-
ruto su prakalboms. Taipgi-
minto knyga. Turi 495 pusl.,
raginam kitopus, kurios dar ne-
288 pusl. su paveikslais Lie-
tuosilgimo apskritimui į žemę
potutus veikėjų, grupių, par-
še. nuo nario, tai malonėkit at-
titi grupių, namų ir tt. Li-
silyginti.

Pirm. V. T. Savickas,
Rašt. O. Sideravičius

BIZNIERIAI, GARSINKITES

"DARBININKAS"

nių rankovė, tarė: džiaman,
džiaman, kirgiz sovsem pro-
pal — blogai, blogai, kirgi-
zas visai pražuvo.

Šabas pavalgęs paklausė
senio, kame gauti vandens
arkliams. Senis nurodė į va-
kary pusę, kad ten esąs
vandens šaltinis. Šabas tuoj
apleido jurtą. Aš pasilikęs
su kirgizais, dar kartą apsi-
dairiau po visą jurtą; joje
dairiau po visą jurtą; joje

dvokė kažin kokia rūgštis
smarvė. Jurtoje nieko dau-
giau nesimatė apart reikalin-
giausių gyvenimui daiktų:
puodelis, virdulis, keletas
dežučių su skumalais, paga-
lys, maišas šilkinis ir va-
vės, jokių darbo įrankių
nėra, joks rūpestis rytojaus
diena, matyt, kirgizų galvų
nevargina. Yra duonos —

gerai, nėra — vėl gerai, ku-
misas, arbatą pakankamai
užtenk kirgizų pragyveni-
mui. Išsiaištie vasarą, il-
siasį žiemą, visas jų darbas,
tai raitam nuėjoti galvijų pa-
žiūrėti, arba į artimiausį e-
žerą nuvaryti juos pagirdyti,
ir vėl grįžti į jurtą ilse-
tis. Turtingas visai nesirū-
pina ir galvijais, jis pasam-
do savo kaimyną, kurs už
tam tikrą užmokėsi gano
visą vasarą bei šeiminko
avinus, kupranugarius, ar-
klus, jaučius ir ožkas. Tur-
tingas kirgizas veda keletą
žmonių, vargšas pasitenkina
ir viena, nes kelių pačių ne-
turi kuomi maitinti.

Gyvenimo sąlygos ar tur-
tingo ar vargšo vienodos, ne-
ra čia pagedavimo kultūros
išradimų, nereikalauja kir-
gizai nei apsirūpymo madų,
nei trukšmingų koncertų, nei
linksnių gausių pietų, jų
gyvenimas nustatytas gam-
tos dėsniais, jų kultūra nuo
amžių glodi tam tikruose tra-
dicijos įpročiuose. Rėtas
kirgizas moka paskaityti ko-
raną, jų mūla ir-gi skiriasi
nuo paprastų kirgizų vien-
pasišventimu, bet ne mokslo
laipsniu. Tikra rytų šalis,
nenoromis prisimena azijatų
vardas!

Vai voras
Bus daugiau

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS

Nelabai senai esame gavę
Lietuvos Albumą, kurį gana
daug nupiginome. Duodame
proga kiekvienam lietuviai
ji išgyti. Seniau tasai albu-
mas parduodavo po 5 dol.
dabar gi jo kaina tikrai
\$3.50, kas yra nepaprastas
"bargain".

Albumas yra didelio for-
mato su prakalboms. Taipgi-
minto knyga. Turi 495 pusl.,
raginam kitopus, kurios dar ne-
288 pusl. su paveikslais Lie-
tuosilgimo apskritimui į žemę
potutus veikėjų, grupių, par-
še. nuo nario, tai malonėkit at-
titi grupių, namų ir tt. Li-
silyginti.

Pirm. V. T. Savickas,
Rašt. O. Sideravičius

"DARBININKAS"

366 Broadway, S. Boston, Mass.

ŠIUPINIS NE PUODE

Surankiojo STRUKIS.

LIEUVOS SEIME.

Išrinkus A. Stulginskį antru
kartu Lietuvos respublikos prezi-
dentu ir sužinojus tikrąsias rinki-
mo pasekmes, krikščionių demo-
kratų atstovas sušuko:

— Valio už Lietuvos presiden-
tą Stulginskį!

Socialistų liaudininkų atstovas
stovėdamas pasienį iš apmaudos.

— Valio už pragaro Liepierių!

Kaimiečių atstovas pažvelgęs į
vieną ir į antrą tarė:

— Kiekvienas savo prezidentą
moka tinkamai pagerbti.

TEISME.

Teisėjas klausia vyro: — Kodel
reikalauji būtinai nuo savo pačios
persiskyrimo?

Vyras. — Negalin daugiau su ja
gyventi. Ji kalba, kalba ir kal-
ba dieną ir naktį, be persto-
jimo kalba ir jei ilgiaus reikėtų gy-
venti, tikrai iš proto išėjčiau.

Teisėjas. — Bet apie ką gi ji
kalba.

Vyras. — Ji man nesako.

PASIDALINO ĮSPUDŽIAIS.

Californietis susitiko su New
Yorkietiu ir praėjo jam girtis.

Californietis. — Pas mus ši me-
ta kad išaugino kopūstus, to-
kius, kad vienos galvos užtektų
visai armijai pavaldydimui.

New Yorkietis. — Tai niekis.
Mes dabar New York'e padarome
tolkius katilus, kad tūkstantis dar-
bininkų sužeję negali girdėti vienas
ka antras kalba, taip toli vienas
nuo antro esti.

Californietis. — Niekus kalbi.
Kam gi jums toks katilas reikalin-
gas.

New Yorkietis. — Jūsų kopū-
stams virti.

DIEBŲ VEJ.

Darbėdavis ir darbininkas:
— Juk, vakar, tu nuo pusdienio
išeidamas iš darbo, sakel, jog ei-
ni pas daktarą.

Darbininkas. — Taip tamsta, aš
ir buvau pas daktarą.

Darbėdavis. — Bet juk vakar aš
tave mačiau ant "muvų".

Darbininkas. — Tas kur šale
manęs sėdėjo ir buvo daktaras.

SENIAU IR DABAR.

Seniaus padirbtosios pardavinė-
jimų lėšės spaudžiamos šaukda-
vo, "mama," dabartinės spaudžia-
mos šaukia, "džimi."

KRAUTUVEJ.

Sportas. — Meldžiu man paro-
dyti čerovkykus kurie yra dailūs,
nedidelė atrodytų ir kojos valniai
stovėtų.

Krautuvininkas pažūrėjęs į jo
kojas tarė: — Suprantu, Tamsta
nori didelių iš vidaus, bet mažų iš
oro.

KAPITALAS IR DARBAS.

Vaikas. — Tėte, kas tai yra ka-
pitalas ir kas tai darbas.

Tėvas. — Vaikeli, darbas tai y-
ra tas kurį mes kasdieną sunkiai
turime dirbti, o kapitalas tai yra
tas, kurį mes už savo darbą gau-
name — užmokėstį. Kada gau-
name užmokėstį už savo darbą, tai
tada turime kapitalą.

Vaikas. — Dabar suprantu tėte.
Jei aš tau paskolinu dešimtuką,
tai tu turėsi kapitalą, o kai man
užleisk atgauti, tai aš turėsiu su-
kaus darbą.

KUMUTĖS.

I Kumutė patiko gatvėj savo
draugui ir klausia: — (Girdėjau Jo-
nienai perleisti naktį Dievas davė
šūnėlį. Ar teisybė?)

II Kumutė. — Taip.

I Kumutė. — O kaip, ar svei-
kas?

II Kumutė. — Ką šia kumutė,
sveikas. Negyvas gimė, tai tuo-
jaus ir mirė.

GARBINGAI PAVYKO.

Patį uždarydama knygą kufi

visą valandą skaitė, tarė: — Kaip
tai nepaprastai garbingai pavy-
ko!

Vyras. — Džiaugiuosi, kad nors
kartą linksmam užbaigė skaitčius.

Pati. — Po trijų Amerike ban-
dymo, nuvažiovo į Paryžių ir ga-
vo persiskyrimą nuo savo vyro.

Kada Dievas užbaigė tvėrimą
pasaulio, tai nuo nekurių tvarinių
atliko Jam liekanų. Atliko anio-
lo paveikslas, kraliko smagenų ir
vilko žirdis. Dievas pažvelgęs į
tas liekanas pamatė, ką jis dabar
iš jų galėtų padaryti.

— Aš turiu sumanymą — atsi-
liepė velnias kur tai užpakaly sto-
vėdamas. Iš tų visų liekanų su-
tvėrkime Adomui pačią. Dievas
tuom kartu nebesugalvojęs nieko
kito kas dar pasauliui būtų reika-
linga, ėmęs ir sutvėrė Jėvą, kurį
Adomui iš paveiklo labai patiko.

NEW YORK
HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

TRUMPŲSIAUS KELIAS
LIEUVOS
Išplaukia Liekvenų savaitę iš
Pier Six North River ties 48
gatvę, New York'e mūsų pi-
mos klasės laivais

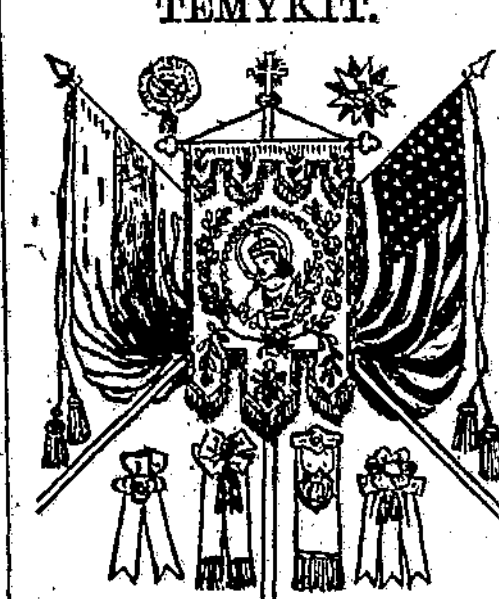
"RESOLUTE," "RELIANCE,"
"ABERT BAILLIE"

Veža 1, 2 ir 3 klasės keliau-
ninkus, taipgi šie laivai
Mount Clay, Cleveland, Han-
sa, Thüringia ir Westphalia
3 klasės keliauninkams.

Gandimas ir geras patarnavi-
mas, geras valgis ir patarnavi-
kantis smagus važiavimas.

United American Lines
JULIUS ROTTENBERG, Inc.
200 Hanover St., Boston, Mass.
arba pas įgaliotus agentus.

DRAGIJOS IR KUOPOS TEMYKIT.

VELIAVOS IR IVAIRŲ
SENKIAI.

Ilgų metų praktikos artistiki-
mų darbų liudija tūkstančiai
draugių. Informacijai delei rašy-
kite:

M. A. Norhūnas,
16 Pleasant St., Lawrence, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

IS LIETUVOS ŽEMES UKIO KOOPERATYVŲ SAJUNGOS DARBŲ.

Lietuvos Žemės Ukio kopera-
tyvų Sąjunga užbaigė sunkų ir
svarbų šio rudens sezonui Že-
mės Ukio Draugijoms, Varto-
tojų Bendrovėms ir kismet or-
ganizacijoms bei privatiems as-
menims užperio statymą.

Zuperiai buvo gabenami lai-
vais tiesiog iš fabriku, būtent
iš Olandijos atgabenta 3 laivai,
Svedijos 8 laivai ir Danijos 4
laivai. Visas užperis išskir-
tytas užskatytojam labai pato-
giomis sąlygomis, t. y. išsimo-
kėjimui dalimis net iki vasario
mėnesio 1924 m.

Šio, apie 700 vagonų, užpe-
rio skaičius toli gražu neužei-
ko, kadangi užskatymai dar ir
dabar ateina.

Užperio rūšis, padarius ana-
lizą Valstybinėje laboratorij-
je parodė rezultatus labai pa-
tenkinančius. Visą laiką užpe-
ris davė virš 18% fosforo rūgš-
ties, nekurie laivai davė net
19 nuos, reikšia pirkėjai tik-
rūs kad gavo tai kas jų buvo
užsakę. Tuo tarpu padarius
analizą 18 nuos, užperio stato-
mo privačių pirklių į Suba-
čiaus stot. žinoma truputį pi-
gesne kaina; pasirodo kad čia
esama ne 18 nuos, bet tik 11,91
nuos, t. y. nepilni 12 nuos.

Tai gi čia pirkėjas vieton 18
nuos, gavo nepilnus 12 nuos;
be to, blogesnis išsimokėji-
mo sąlygomis ir tik šiek tiek
pigiau, tuo tarpu, kada užpe-
ris ne 1 litu, bet 6 litais 66 cen-
tais, blogesnis — pigesnis. Pa-
galiau, šis blogesnis užperis
kaip patirta, yra gabenamas
ne pro Klaipėdos, bet pro sve-
timus uostus: Dancigas, Liepo-
jus. Kadangi visas užperis bu-
vo gabenamas per savo Klaipė-
dos uostą, o toliau siunčiamas
geležinkeliais, kuris iki Balo-
jū ar Lanksgarės iki 1. IX, te-
bebuvo Volketijos geležkelių Di-
rekcijos žinioje. Paremimas
Klaipėdos krašto geležkelių nuo
1. VIII Lietuvos S. M. žinio,
padarė traukinių judėjime su-
struktūrym ir iš priežasies
paskutinės užperio partijos a-
pie 20 vagonų susivėlavo žy-
miai. Ateityje žinoma tų klū-
čių nebebus.

Be to, keletą nemalonių
padarė ekspeditoriai, kuriems
buvo pavesti išsiuntimo darbai,
pasiųsdami vagonus ne sulys
L. Ž. U. K. S. parėdymu, bet
visai kitaip. Ilgainiui patirta,
kad tai buvo padaryta sąmo-
ningai vieno iš Ekspediejos
Kontoros tarnautojų.

Pagaliau nemaža vargo ir
rūpestio būta iš priežasies,
kad Sąjungos pirkėjai t. y. ne-
kurios Žemės Ukio dragijos

ir ne Draugijos pirmai metui ir
gal pirmas kartas daro savys-
toriai, patys, be tarpininkų,
užpirkimus tai, žinoma, pirk-
liška prityrimu visur didela
stoka ir per tai Centralinei Or-
ganizacijai tenka daug darbo
padėti.

Tačiau suliginus kas pasise-
kė padaryti per tuos 2-3 mėne-
sius gera, naudinga ir pelni-
ga kraštui, visi nelygumai su-
daro labai menką nuostūtį, kas
priduoda daug drąsos, ilgai ne-
abejojant griežtis tolinesnių
kad ir sunkesnių darbų, tie-
kiant Lietuvos Karuomeni
pašaro, javų ir ukio produk-
tų.

Gerbiameios Naujosios Ang-
lijos Apskričio Pūnųjy Blai-
vininkų kuopos žinote, kad
Blaivininkų apskrities suvaži-
vimas įvyks 21 d. spalio, 1923
m., Worcester, Mass. Malonė-
kite pribūti šim suvažiavimam,
nes bus daug ko naujo pasaky-
tu iš seimo ir visos vasaros voi-
kimo darbuotės. Bus baigtas
reikalas del \$10, nes seimas pa-
liko apskritimui ir kiekvienai
kuopa nesusgrąžinusi knygėčių,
malonėkit sugrąžinti.

Gerbiamejieji delegatai malonė-
kite anksti pribūti, nes sesi-
jos prasidės 12:45 Maironio
Parko svetainėje, o gerbiameios
kuopos pridūkite gerų įneši-
nių ir išrinkite daug delegatų.

J. Svirskas,

LDS. N. Y. IR N. J. APSKRIBIO
VALDYBOS ADRESAI

PIRMINKAS —
P. J. Kyrimas,
138 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

RAŠTININKAS —
J. Sereika,
211 Jefferson Street,
Newark, N. J.

KASIERIUS —
V. Danbargas,
300 South First St.,
Brooklyn, N. Y.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

366 Broadway, S. Boston, Mass.

PRANEŠIMAS

REL PILNUJŲ BLAIVININ.
KV N. A. APSKRIBIO.

Gerbiameios Naujosios Ang-
lijos Apskričio Pūnųjy Blai-
vininkų kuopos žinote, kad
Blaivininkų apskrities suvaži-
vimas įvyks 21 d. spalio, 1923
m., Worcester, Mass. Malonė-
kite pribūti šim suvažiavimam,
nes bus daug ko naujo pasaky-
tu iš seimo ir visos vasaros voi-
kimo darbuotės. Bus baigt

